THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025
GRATIS
N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c. TREČIADIENIS — WEDNESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 3, 1980 Nr. 206

Iš „Aušros" nr. 19 (59)

Iš partizaninio judėjimo Lietuvoje

(Tęsinys)

Pasibaigus karui, valdžia išleido potvarkį, kvietusį partizanus nutraukti kovą ir registruotis pagal tą gyvenamąją vietą, iš kurios buvo išeita į partizanus. Kai apie šį potvarkį sužinojo Kalpokas, tuojau susisiekęs su visais apskričių ir valsčių partizanų vadais, padarė susirinkimą centriniame partizanų štabe Biržų girioje. Buvo nutarta nevaržyti partizanams grįžti į namus. Dauguma partizanų atsisakė nutraukti kovą ir pasiliko partizanų gretose. O kurie paliko Lietuvos girias, išeidami prisiekė, kad prireikus vėl stos į kovą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Deja! Bolševikai parodė ir čia savo niekšybę. Kaip tik sugrįžo į namus partizanai, už keletos dienų bolševikai, juos suėmę, teisė už tėvynės „išdavimą".

Partizanai, pamatę tokią apgaulę, nėjo iš miškų, o tie, kurie buvo išėję, vėl stojo į partizanų gretas ir tęsė kovą.

Vadui Kalpokui rūpėjo kiekvieno kovotojo likimas ir jo ateitis. Po ilgų kovos metų buvo aišku, kad 1918 m. įvykiai nepasikartos. Lietuvos laisvė dar toli, o reikia gelbėti vyrus, kurie tiek daug padirbėjo dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

1957 m. rudenį vadas sužinojo, kad Rokiškio rajono, Didsodės apylinkėje Rokiškio milicija iš davinėja pasus apylinkės gyventojams. Vadui atėjo mintis, kad dabar labai gera proga aprūpinti pasais savo vyrus. Vadas davė nurodymą vienam savo partizanų ryšininkui, kad šis be didelio triukšmo paimtų iš pasų stalo viršininko lagaminą su pasais ir dokumentais.

Po darbo, vakare pasininkai važiuodavo autobusu iš Juodupės į Rokiškį. Partizanų ryšininkas atvažiavo į Juodupės miestelį anksčiau. Kai į miestelį atvažiavo pasų stalo viršininkas Baukys su palydovu, ryšininkas, juos užkalbinęs, pavadino išgerti. Užėję į bufetą, tiek prisigėrė, kad visiems išėjus iš bufero, ryšininkas iš girtų milicininkų be vargo paėmė lagaminą ir nuėjo savo keliu. Baukys, prasiblaivęs paryčiu ir pamatęs, kas įvyko, nusišovė.

Vadas Kalpokas, pasirūpinęs savo kovotojų likimu, nutarė pasitraukti į užsienį. Nors tais metais jau buvo sunku tai padaryti, bet jam pavyko. 1958 m. mums nežinomomis aplinkybėmis jis pateko į Švediją. Bolševikų nužudyto jo brolio Vlado žmona gavo laišką iš Švedijos, o vėliau iš Vakarų Vokietijos. Dabar jo likimas mums nežinomas. Galbūt, jis jau miręs. Dabar jam būtų 79 m. amžiaus.

Partizaninė kova Lietuvoje truko iki 1957 m. Kituose rajonuose dar ilgiau. Niekas nenorėjo pasiduoti bolševikinei vergovei. Visi troško laisvės ir nepriklausomybės. Lietuvos gyventojai jautė bolševikams didelę neapykantą už jų padarytas Lietuvai skriaudas.

(Pabaiga)

Nepriklausomas kandidatas į prezidento vietą John Anderson, ilgametis respublikonas, ir jo viceprezidentinis kandidatas Patrick Lucey, ilgametis demokratas, atsakinėja į reporterių klausimus Milwaukee mieste.

Lenkai darbininkai grįžta į darbą

Dar streikuoja Silezijos angliakasiai

Gdanskas. — Lenkijos darbininkų streikas po 18 dienų pasibaigė, kai vyriausybės paskirta derybų komisija patenkino kai kuriuos darbininkų reikalavimus. Svarbiausias jų, galįs turėti didelę reikšmę Lenkijos ir kitų komunistų valdomų valstybių ateičiai, yra teisė steigti nepriklausomas darbo unijas ir teisė streikuoti. Derybos pirmiausia buvo baigtos Szczenine, kur vyriausybės atstovai derybose pažadėjo paleisti suimtus opozicijos vadus — KOR (savigynos komiteto) veikėjus. Dar streikuoja Silezijos anglų kasyklos, vėliau pradėjusios streiką.

Generalinis Lenkijos įmonių streikas privertė pašalinti premjerą Edwardą Babiuchą, beveik pusę Lenkijos komunistų partijos politbiuro narių. Pripažįstama, kad gerokai nukentėjo partijos vado Giereko autoritetas, į partijos vadovybę pateko daugiau liberalinių nuotaikų komunistų. Vyriausias vyriausybės komisijos deryboms su darbininkais atstovas, vicepremjeras Mieczyslaw Jagielski pažadėjo Gdansko darbininkų streiko vadams, kad jie nebus baudžiami ar persekiojami. Jagielskiui pavyko išsiderėti iš streko vadų, jog laisvosios unijos nesikiš į politinius reikalus, kuriuos toliau spręs ir tvarkys komunistų partija. Unijoms liks algų ir socialinių sąlygų rūpesčiai. Valdžia pažadėjo padidinti darbininkų algas, pagerinti maisto tiekimą, pagerinti darbo sąlygas, prailginti apmokamą nedarbo laiką naujagimių motinoms. Vyriausybė neaiškiai pažadėjo sumažinti spaudos cenzūrą, o nuo didesnių laisvių katalikų Bažnyčiai atsisakė kardinolas Višinskis ir kiti vyskupai, nenorėdami užsitraukti kaltinimų, kad nuostolingus streikus, kuriuose darbus metė apie 300,000 lenkų, organizavo ar rėmė Bažnyčia.

Darbininkų streiko komitetui, sudarytam iš įvairių įmonių atstovų, vadovavo Gdansko laivų dirbtuvių elektrikas Lech Walesa, 37 metų amžiaus, šešių vaikų tėvas. Jo populiarumas Lenkijoje labai pakilo. Jis gauna iš visos šalies gėlių, siuntinių, laiškų. Jį nuolat sekioja minios jaunų lenkų, daugelis prašo jo autografų. Jo tėvas ir pomotė gyvena Jersey City, JAV-se.

Kai kurie pesimistai aiškina, kad vyriausybė ir partija darbininkams daug pažadėjo ir po 1956, 1970 ir 1976 metų darbininkų nerimavimų, tačiau tikrąjį padėtis mažai pasikeitė. Laikui bėgant ir valdžia ir darbininkai pažadus pamiršdavo.

Lenkų streikai buvo sukėlę pavojų, kad gali įsikišti Sovietų Sąjunga, kaip ji įsikišo Čekoslovakijoje, žmonėms pradėjus reikalauti reformų. Sovietų „Pravda" rašo, kad streikus Lenkijoje infiltravo „antisocialistiniai elementai su užsienio griaunamaisiais centrais". Darbininkų reikalavimai nieko neturėjo bendro su darbo klasės interesais, rašo laikraštis, savo komentarus pagrįsdamas Amerikos komunistų partijos gen. sekretoriaus Gus Hall pareiškimais. Hall pasakęs, kad Lenkijos streikai prasidėjo dėl silpnos partijos vadovybės, kuri iškraipė socialistinius metodus. Kitų komunizmo pavergtų Rytų Europos šalių spauda pranešė apie lenkų streikus, tačiau nutylėjo Lenkijos vyriausybės pakeitimus ir pažadus darbininkams.

Po vyriausybės komisijos ir streiko vadų derybų, Jagielskis pasakė darbininkų miniai, kuri jam sukėlė dideles ovacijas, kad „jei lenkas nuoširdžiai bando kalbėtis su kitu lenku, jiedu visada gali pasiekti susitarimą. Abi pusės yra laimėtojos, nė viena — nepralaimėjo".

Rimtai prasidėjo rinkimų kampanija

Demokratams pavojingas nepartinis Andersonas

Washingtonas. — Rinkiminiais metais oficiali kampanija tradiciniai prasideda Darbo dieną. Ir šiemet ši tradicija buvo išlaikyta. Prezidentas Carteris nuvyko į Tuscumbia, Alabamoje, kur mitinge dalyvavo apie 20,000 žmonių. Prezidentas pabrėžė pietiečiams, kad jis yra jų žmogus, iš Georgijos, todėl prašė visus balsuoti už jį. Viešosios opinijos tyrinėtojai tvirtina, kad pietinėse valstijose daug rėmėjų turi respublikonų kandidatas Ronaldas Reaganas.

Reaganas savo kampaniją pradėjo darbo žmonių apgyventame mieste Jersey City, tradiciniai demokratinėje valstijoje. Jis kritikavo prezidento Carterio ekonominę politiką. Reaganas atvirai pripažino, kad jis atvyko patraukti į savo pusę demokratus balsuotojus, kurie turėjo nusivilti Carterio „sulaužytais pažadais".

Nepriklausomas kandidatas John Andersonas su savo viceprezidentiniu partneriu Patrick Lucey, buvusiu Wisconsino gubernatorium, ilgamečiu demokratu, lankėsi Illinois valstijos miesteliuose. Andersonas kritikavo abu konkurentus: Carterį ir Reaganą, kurio politinės pažiūros tinkančios 1920 metams, o ne šiems moderniems laikams. Praėjusią savaitę Andersonas paskelbė savo 317 puslapių politinę, ekonominę programą, net nurodydamas biudžeto gaires. Programa, komentatorių nuomone, sujungia respublikonų ir demokratų programų elementus, kai ką atmesdama iš abiejų, kai kuriuos punktus praplėsdama. Andersono programa konservatyvesnė už demokratų, tačiau liberalesnė už respublikonų, bandydama išlaikyti „aukso vidurį".

Andersonas savo kalbose pabrėžia, kad nei Carteris nei Reaganas negali sujungti visų amerikiečių bendram darbui. Sujungti gali tik jis vienas. Sakoma, kad prezidentas Carteris debatuose daugiau bijo Andersono, kuris yra iškalbingas oratorius, gerai pažįstąs Washingtono užkulisius, per savo ilgus metus kongrese neblogai žinąs valstybines problemas, ko negalima pasakyti apie respublikonų kandidatą Reaganą. Nors stebėtojai laiko Carterį sumaniu ir kietu bet kuriose diskusijose, Andersonas laikomas pavojingesniu, nes jis užėmė vietą, kurią prieš ketverius metus turėjo Carteris, išėjęs prieš Washingtono biurokratiją pašalietis, tuometinio prezidento Fordo puolėjas. Politinėje scenoje Andersonas yra naujas žmogus, siūląs amerikiečiams naujus kelius į šviesią ateitį, kada abi didžiosios politinės partijos jau įrodė, kad jos nesugeba nutiesti naujų gairių.

Darbininkų vadai parėmė lenkus

Washingtonas. — Darbo dienos savaitgalio proga televizijos programose pasirodė JAV darbininkų vadai: AFL—CIO federacijos prezidentas Lane Kirkland, automobilių unijos pirmininkas Douglas Fraser ir darbo sekretorius Ray Marshall. Jie buvo klausinėjami ir apie Lenkijos darbininkų streikus. Fraseris atidengė, kad jo unija ir kitos unijos pasiuntė streikuojantiems lenkams pinigų per Šveicarijoje veikiančią tarptautinę metalo darbininkų uniją. Jis atsisakė pasakyti, kokia suma lenkams paskirta, nes komunistai ir taip jau skelbia, kad Lenkijos streikai buvę „imperialistinis, kapitalistinis sąmokslas".

Kirkland lenkų streikus pavadino „nepaprastu žmogiškos drąsos pavyzdžiu". Sekretorius Marshal pabrėžė, kad žmonės visur pasaulyje trokšta laisvės ir lenkai nėra išimtis.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Prancūzija pasirašė sutartį su Bengalija, kuri gaus finansinę ir mokslinę prancūzų paramą atominės elektros jėgainės statybai.

— Pietų Korėjos prezidentas paskyrė premjeru buvusį planavimo ministerį Nam Duc Woo, Amerikoje mokslus baigusį ekonomistą. Kabinete yra 20 ministerių, kurių septyni palikti iš buvusios vyriausybės.

— Maskvos teismas nuteisė Tatjaną Velikanovą ketverių metų darbo stovyklos ir penkerių metų ištrėmimo bausme. Ji redagavo pogrindinę „kroniką". Kitas teismas nubaudė ortodoksų kunigą Gleb Jakuniną 5 metus kalėjimo ir 5 m. ištrėmimo bausme.

— Malta ištrėmė 50 Libijos karinių patarėjų, nes Libija trukdė Maltai ieškoti jūros dugne naftos šaltinių.

— Romoje vyksta Jungtinių Tautų žmonijos ir miestų augimo konferencija, kurioje dalyvauja ir Chicagos merė Byrne su 12 žmonių delegacija. Po Italijos ir Meksikos Chicagos delegacija yra didžiausia, didesnė net už Kinijos.

— Buvęs Rodezijos premjeras Ian Smith ragina dabartinės Zimbabvės baltuosius neišvažiuoti, nors politinės sąlygos ir nepatiktų.

Libija planuoja jungtis su Sirija

Tripolis. — Libija šventė 11 metų savo revoliucinės valdžios sukaktį. Pulkininkas Kadafis pasakė trijų valandų kalbą, kurioje siūlė sujungti Libiją su Sirija. Tik tokia unija gali padėti nugalėti Izraelį, pareiškė Kadafis. Jei Sirija nesutiks jungtis, jis pats paliksiąs Libiją ir eisiąs pas Palestinos partizanus kovoti Izraelio žemėje ir žūti Galilejoje.

Šventės proga įvyko milžiniškas kariuomenės paradas. Kadafis aiškino, jog paradas turi sugriauti užsienio spaudos tvirtinimus kad Libija turi ginklų, bet neturi kareivių. Paradas parodęs, jog kareivių Libijai netrūksta.

Irane sudarytas naujas kabinetas

Teheranas. — Pirmą kartą po 304 dienų Irane pajudėjo amerikiečių įkaitų klausimas. Irano parlamentas buvo sudaręs 9 asmenų komisiją svarstyti įkaitų reikalus. Komisija pirmadienį paskelbė raportą. Jame sakoma, kad JAV turi pripažinti savo klaidas, remiant buvusį šachą, turi grąžinti šacho šeimos išvežtus turtus, turi kompensuoti "finansinius ir dvasinius nuostolius", padarytus Irano liaudžiai.

Irane sudarytas ministerių kabinetas buvo kritikuojamas prezidento Bani Sadro, kuriam ypač nepatiko radikalo redaktoriaus Hossein Moussavio paskyrimas užsienio reikalų ministeriu vietoje Ghotbzadeho. Kitas, praradęs savo vietą, — naftos ministeris Ali Akbar Moinfar, kurio ministerijai paskirtas 27 metų amžiaus Asghar Ibrahimi. Viso kabineto amžiaus vidurkis — 37 m. Ibrahimi ir kiti keturi ministeriai yra studijavę JAV universitetuose. Penki ministeriai yra buvę šacho kalėjimuose. Naujasis prekybos ministeris net praradęs kalėjime akį.

Premjeras Rajai nepaskyrė tik gynybos ir vidaus reikalų ministerių, kuriuos parinks pats prezidentas.

— JAV vyriausybė nutarė neparduoti Irakui 5 Boeing keleivinių lėktuvų.

Maskva pasmerkė Lenkijos pažadus

Varšuva. —Lenkijos vidaus reikalų ministeris paleido iš kalėjimų 28 politinius kalinius, ko reikalavo streikuojantieji Gdansko darbininkai. Disidentas, KOR organizacijos (savigynos komiteto) pirmininkas Jacek Kuron pareiškė, jog Lenkijos demokratinis procesas prasidės su laisvomis darbininkų unijomis, vėliau plėsis ne tik Lenkijoje, bet per sienas pereis į kitas komunistinio bloko šalis. Rugpiūčio mėnesį gimė nauja „Lenkijos sistema", pasakė Kuronas.

Sovietų „Izvestija" neminėdama laisvųjų unijų, rašo, kad prieš socializmą veikiančios grupės Lenkijoje siekia oficialios opozicijos pripažinimo, siekia pakeisti Lenkijos politinę struktūrą. „Pravda" irgi rašo, kad Lenkijoje siekiama pažeisti pagrindinį partijos galios šaltinį — ryšį tarp partijos ir darbininkų klasės. Streikai Lenkijoje užsibaigė, tačiau lenkų krizė dar toli gražu nebaigta, rašo „Pravda".

— Turkijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Kenan Evren įspėjo vyriausybę baigti karo stovį kai kuriose Turkijos provincijose, kad kariuomenė galėtų grįžti prie savo uždavinių. Generolas kritikavo vyriausybę ir parlamentą, kuris nuo balandžio mėnesio nesugeba išrinkti valstybės prezidento.

Gdansko laivų dirbtuvių Lenino vardo įmonės kieme Šv. Mišias laikęs katalikų kunigas apkabina streiko vadą Lech Walesą.

Popiežius planuoja aplankyti Angliją

Londonas. — Britanijos spauduje daug vietos skirta pranešimui, kad popiežius Jonas Paulius II-sis 1982 m. vasarą aplankys Britaniją, pakviestas kardinolo Basil Hume, Westminsterio arkivyskupo, Britanijos katalikų primo. Šį vizitą sveikina karalienė Elzbieta ir premjerė Margaret Thatcher. Specialų palankų pareiškimą padarė ir dr. Robert Runcie, anglikonų bažnyčios dvasinis vadas, Canterburio arkivyskupas.

Kaip žinoma, joks popiežius nėra lankęs Britanijos. Anglija atsiskyrė nuo katalikų Bažnyčios 1533 m., kada karalius Henrikas, negavęs iš popiežiaus Klemenso VII-jo reikalautų skyrybų, įsteigė Anglijos Bažnyčią ir pasiskelbė jos galva. Daug metų katalikai Anglijoje buvo persekiojami, žudomi. Žinomiausias kankinys — Sir Thomas More.

Nors oficialioji popiežiaus "ekumeninė kelionė" Anglijon yra yra sveikinama, kai kurie anglikonų dvasiškiai pakvietimą ir numatomą vizitą pasmerkė. Iki šių dienų karališkos šeimos nariams įstatymai draudžia tuoktis su katalikais.

KALENDORIUS

Rugsėjo 3 d.: Gregorijus Did., Bronislava, Sirputis, Mirga.

Rugsėjo 4 d.: Marinas, Rozalija, Rimantas, Germantė.

Saulė teka 6:17, leidžiasi 7:23.

ORAS

Saulėta, kiek vėsiau, galimas trumpas lietus, temperatūra dieną 80 l., nakti 60 l.

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ-KŲ RAMOVĖ
Redaguoja sktn. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas 476-7089

LITUANICOS TUNTO PRANEŠIMAS

Tunto skautams, ir jų tėveliams ir vadovams

Naujuosius skautiškojo darbo metus Lituanicos Tuntas pradės sekmadienį, rugsėjo mėn. 7 d. Sueigos vyks įprasta tvarka Jaunimo centro patalpose: skautams 10 val. ryto, jaunesniesiems skautams — 11 val. ryto. Tuo pat laiku vyks ir naujų skautų registracija.

Iškilminga tunto sueiga ir tuntininkų pasikeitimas įvyks sekmadienį, rugsėjo mėn. 14 d. Sueiga prasidės Šv. Mišiomis 9:30 val. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Visi tunto skautai ir vadovai sueigoje dalyvauja uniformuoti, tvarkingomis uniformomis.

Šioje iškilmingoje sueigoje dalyvauti tuntas nuoširdžiai kviečia visus skautų tėvelius, buvusius tunto skautus ir buvusius vadovus bei tuntininkus.

Budėkime!

Tunto Vadija

LITUANICOS TUNTO TĖVŲ DĖMESIUI

Vasarai praėjus, vėl pradedame naujus skautiškojo darbo metus Jaunimo centro patalpose. Jei jūsų draugai ir pažįstami turi sūnų nuo 7 iki 11 metų amžiaus, kurie dar nepriklauso skautams, Lituanicos tunto vadija nuoširdžiai jus prašo su jais pakalbėti ir juos paraginti, kad įrašytų savo vaikus į skautų eiles. Bus smagiau ir jūsų vaikams, ir mums vadovams, matant sparčiai augančias skautų gretas.

Naujų jaunesniųjų skautų (vilkiukų ir bebriukų), o taip pat ir skautų, registracija prasidės nuo 10 val. ryto Jaunimo centre, sekmadienį, rugsėjo 7 d.

Toliau nuo Chicagos gyvenantieji ar tie, kuriems nebus galimybės tą sekmadienį atvykti į Jaunimo centrą, prašomi savo sūnų užregistruoti telefonu, skambinant s. Romui Rupinskui (312) 887 —0189. Tuo pačiu metu galėsite gauti ir kitų informacijų jums rūpimais skautiškais klausimais. Tikimės jus ir vėl matyti Lituanicos tunto rėmėjų gretose, o jūsų sūnus skautiškuose vienetuose.

Tunto vadija

KERNAVĖS TUNTO SUEIGA

Skaučių, tėvų ir vadovių dėmesiui

Kernavės tunto iš stovyklos sugrįžimo sueiga įvyks sekmadienį, rugsėjo 14 d., 10 val. ryto Jaunimo centro mažojoje salėje.

Visos sesės privalo dėvėti pilnomis išeiginėmis uniformomis. Iš stovyklos grįžtančios prie išeiginių uniformų dėvi tamsiai mėlynom iki kelių kojinėm, tamsiai mėlynais sportiniais batukais ir stovyklinėmis šiaudinėmis skrybėlėmis.

Vienetai dalyvauja su gairėmis arba draugovių vėliavomis.

Po oficialios sueigos dalies bus vykdoma metinė registracija ir nario šeimos mokesčio užsimokėjimas.

Bus rodomos skaidrės ir garsinis filmas iš "Kepurinės" stovyklos.

Visi tėveliai, svečiai ir šiuo metu neatvykusios kernavietės yra kviečiami ir laukiami.

ps. Marytė Utz
Kernavės tunto tuntininkė

NERIJOS TUNTO DĖMESIUI

Pirmoji postovyklinė Nerijos tuntų laivų sueiga įvyks sekmadienį, rugsėjo 14 d. 10 val. ryto, Jaunimo centro II aukšte. Kiekvienas laivas renkasi tose pat klasėse kaip ir pernai. Sueigon atvykstame pilnoje vasarinėje uniformoje. Visos sesės raginamos pakviesti savo dar neskautaujančias drauges ir giminaites įsijungti į Nerijos tunto veiklą. Registruojamasi pas tuntininkę, tel. 436 — 3729.

Taip pat pranešama kad Nerijos tunto iš stovyklos sugrįžimo sueiga įvyks sekmadienį, rugsėjo mėn.21 d. Daugiau informacijų sekančioje Skautybės Kelio laidoje.

REIKALINGOS NUOTRAUKOS

Dauguma stovyklautojų iš šių metų stovyklų vėl parsivežė gražių ir įdomių nuotraukų. Nelaikykite jų vien savo albumuose, bet leiskite ir kitiems jomis pasidžiaugti. Prašome siųsti savo juodą - balta nuotraukas Skautybės Keliui, 2652 W. 65th. Street, Chicago, Ill., 60629. Deja, negalime naudoti spalvotų nuotraukų. Pageidaujant, kad nuotraukos būtų sugrąžintos yra prašomi pridėti sau adresuotą su prilijuotu pašto ženklu voką.

Taip pat laukiami stovyklų aprašymai, įdomūs arba nepaprasti išgyvenimai ir nuotykiai.

Washingtono "Pušyno" skaučių draugovė su savo vėliava. I eilėje s. Meilė Mickienė, Vilija Butaitė, Vida Vodopalaitė, Loreta Lukaitė, Nida Mickutė, Daiva Česonytė, Nida Česonytė. II eil.: Regina Petrutienė, Daina Orentaitė, Zita Kindurytė, Ingrida Orentaitė, s. Dalė Lukienė — draugininkė, Kristina Lukaitė, ps. Virginija Butienė, Viki Sturmer, Nerija Gureckaitė ir Dainutė Penkiūnaitė.

REIKALINGA VEIKLOS KOORDINACIJA

Praeityje teko girdėti nemažai nusiskundimų, kad Chicagos tuntai stokoja darnesnės tarpusavio veiklos įvykių koordinacijos. Pasitaiko kad tą pat dieną ir tuo pat laiku vyksta kelių tuntų seigos sukakčių minėjimai ir pan. Tai apsunkina šeimas kurių nariai priklauso keliems atskiriems tuntams. Ypatingai tai paliečia šeimas, kurių skautukai-kės yra jauno amžiaus ir kuriems ypatingai svarbu, kad jų svarbiuose skautiško gyvenimo įvykiuose dalyvautų tėvai ir artimieji.

Pradedant naujuosius veiklos metus ir sudarant sueigų ir įvykių planus stenkimės, kad svarbieji įvykiai būtų koordinuojami tarptuntinėje plotmėje ir iš anksto paskelbti spaudoje ar Jaunimo Centro pranešimų lentoje.

AUŠROS VARTŲ TUNTO DĖMESIUI

Vėl pradedame naujuosius skautiškos veiklos metus. Pirmosios draugovių sueigos vyks sekmadienį, rugsėjo 14 d. tuo pat laiku ir tose pat Jaunimo centro klasėse kaip ir praėjusiais metais.

Kviečiame mūsų tunto šeimon įsijungti visas dar neskautavusias lietuvaites. Dėl naujų narių registracijos kreiptis į draugininkę arba tuntininkę s. Nijolę Balzarienę tel. 776 — 4975.

GYVŪNŲ SUMANUMO PROBLEMA

JONAS MIŠKINIS

Apie gyvūnų sumanumą ir kitokias ypatybes daug rašyta ir dabar rašoma.

Gyvūnų psichikos reiškinius jau seniai mokslininkai tiria atskira mokslo šaka — zoopsichologija. Per pastaruosius tris dešimtmečius nustatyti pagrindiniai gyvūnų elgsenos dėsningumai, susikūrė nauja mokslo šaka — etologija. Už tų dėsningumų atskleidimą K. Lorencui, K. Frišui ir N. Tongergenui 1975 m. buvo suteikta Nobelio premija.

Etologai išaiškino ir ypatingo šuns prieraišumo prie žmogaus priežastis. Ištirta, kad šuo šeimininką laiko gaujos vadovu, o vadovo būtina besąlygiškai klausyti ir būti jam ištikimam. Taip yra genetiškai užprogramuota šunų aukštesnioji nervinė veikla.

Žmogaus sąmoningosios veiklos bene svarbiausi yra du elementai: tikslingas darbas, kuriuo pertvarkoma ir perkuriama aplinkins pasaulis, ir, žinoma, prasminga kalba, kuri yra mąstymo pagrindas.

Gyvūnai kartais pasinaudoja įvairiais aplinkos daiktais, pavyzdžiui, žuvėdros suskaldo kriaukles, pakeldamos jas ir mesdamos ant pakrantės akmenų. Afrikoje tam tikros rūšies maitvanagiai, norėdami pramušti storą stručio kiaušinio lukštą, pasiima į snapą akmenį ir juo daužo kiaušinį. Beždžionės gyvendamos gamtoje, ne tik cirkše, griebiasi pagalio, norėdamos numušti ranka nepasiekiamą vaisių. Tam jos net nusilaužia šaką, taigi pačios pasigamina „darbo įrankį". O kaip su kalba, apibendrinimais, savimone?

Juk daugelis žino, kad įvairūs gyvūnai tarpusavy susižino ir bendrauja garsais,mostais, taip pat ir kvapais. Tačiau jų „kalbą" žmonės mažai tesupranta. Žmogui artimiausios yra beždžionės. Iš 1065 esminių organizmo požymių 753 yra bendri šimpanzėms ir žmogui. Vadinasi, gyvūnai ir žmonės gali gerai vienas kitą suprasti iš mostų, mimikos ir aplamai visos elgsenos. Tą žino kiekvienas, kas laiko šunų, katę ar kitokį gyvą padarą. Taigi, gyvūnai tarpusavyje ir su žmonėmis gali bendrauti garsais ir vaizdais.

Kadangi žmogbeždžionės iš prigimties nebylios, tai zoopsichologai pamėgino jas išmokyti kurčnebylių kalbos ženklų. Amerikoj Nevados universiteto mokslininkai: Alenas ir Beatričė Gardneriai paėmė į namus auginti jauniklę šimpanzę, pavadino ją Uošou ir pradėjo mokyti ją kalbos ženklų, kurių per trumpą laiką ji išmoko apie 130. Kartą Gardneris užtiko beždžionėlę, stovinčią prieš veidrodį. Jis parodė į jos atvaizdą ir ženklais paklausė: „Kas tai". Bedžionėlė ženklais atsakė: „Tai aš „Uošou". Žodžiams „aš" ir „Uošou" panaudojo du skirtingus ženklus. Kitų mokslininkų bandymai su panašiai apmokytomis beždžionėmis, kurios išmoko net po 300 ženklų, patvirtino, kad beždžionės turi primityvią savimonę. Pvz., gorila Koko vieną vakarą, ženklais paklausta, ką veikė rytą, ženklais atsakė: "Šiandien rytą aš buvau liūdna ir verkiau". Mokytosios beždžionės mielai tarpusavyje kalbasi tiek ženklais, tiek hieroglifiniais atvaizdėliais (yra ir tokia mokymo metodika). Kai kurios piešia ženklais, pareiškia, kad nupiešė paukštį, uogą, bananą ir katę. Tie piešiniai primityvūs, bet turi panašumo. Nustatyta, kad beždžionės dėka savo aukštosios nervinės veiklos sugeba ir primityviai apibendrinti, ir suvokti savąjį aš, skirtingą nuo aplinkos, net vertinti savo nuotaikas, t.y. vidinį „dvasinį" pasaulį.

Tai kasgi skiria žmoniją nuo gyvūnijos? Žmogaus sąmonė remiasi visuomeniu darbu ir vadinamąja antrine signalų sistema — kalba ir mąstymu. Be to, žmonės labai pralenkia gyvūnus valdymo plačiąja prasme, informatikos sferoje. Evoliucijos eigoje, vystantis sąmonės pradmenims, įvyko kokybiniai milžiniški šuoliai. Žmonės pasitelkė informaciją, pažinimą, valdymą ir užvaldė pasaulį. Minties ir visuomeninio darbo dėka susikūrė moderniojoji civilizacija, neatpažįstamai pasikeitė žemės veidas, suklestėjo didingos kultūros. O gyvūnija, net aukščiausiai išsivystę jos atstovai, tūkstančius ir milijonus metų gyvena gana vienodai, stereotipiškai pakartodama tuos pačius individualius ir grupinius laimėjimus, labai retkarčiais blyksdama vienu kitu sumaniu žygiu.

Taigi bendras žmogaus darbas, visuomeninis gyvenimas ir veiklos pobūdis, sutelkiant atskirų individų pastangas prasmingai (o ne instiktyviai) siekti visuotinai naudingo tikslo, takoskyra, skiria ir iškelia žmogų nuo gyvūnijos, nes jis turi protą ir sielą.

Los Angeles Kalniškių tunto skautai šitaip po įžodžio sveikina naująjį savo brolį vilkiuką. **Nuotr. L. Kanto**

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC. knygoje:

"MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE"

Knyga yra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka paskaityti kiekvienam lietuviui, besidominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina $3.00. Galima ją įsigyti "Drauge".

LIETUVOS BAŽNYČIOS
1-mas tomas. Telšių Vyskupija
BRONIUS KVIKLYS

Telšių vyskupija yra 1-as tomas iš LIETUVOS BAŽNYČIŲ serijos leidžiamų knygų.

"Vienas pagrindinių šios knygos tikslų yra uždokumentuoti ir palikti ateities kartoms galimai tikresnį ir neiškreiptą mūsų bažnyčių ir kitų religinių pastatų vaizdą, kad ateities lietuvių kartos matytų, kiek daug meniškų religinių ir architektūrinių vertybių Lietuvos žmonės amžių bėgyje savo Viešpaties garbei yra sukūrę"—tai kaip rašo autorius knygos įvadoje.

Leidinys gerai paruoštas. Talpina bažnyčių nuotraukas, o taip pat jų buvusių vadovų, darbininkų gyvų ar nužudytų, mirusių ar dar gyvenančių išeivijoje. Didelio formato, 400 pusl. Kieti viršeliai. Tekstą surinko DRAUGO spaustuvė. Spausdino MORKUNO spaustuvė. Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla. Kaina su persiuntimu $21.50. Illinois gyventojai dar prideda $1.20 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

AMBER
The Golden Gem of the Ages
By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atžymėjimą už savo darbus. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gintarą, o dalį iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL—VAZNELIŲ krautuvės rinkinio. Daktarė gintaro reikalu lankėsi Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato, 280 pusl. kieti viršeliai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu $28.10. Illinois gyventojai dar prideda $1.62 valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $38.00. Foreign countries $40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$40.00	$22.00	$15.00
Kanadoje ..... U.S.A	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	——

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Evangelikų sąskrydis

Berne, Šveicarijoje, įvyko didingas evangelikų sąskrydis, kurio tikslas buvo — viešai paliudyti savo krikščioniškąjį tikėjimą. Sąskrydis vyko šūkiu: "1980-jų metų Kristaus diena". Jame dalyvavo daugiau negu 10 tūkstančių iš visos Šveicarijos atvykusių evangelikų tikinčiųjų.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 282-4422, 372-5222, 236-6575
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2—7) šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Atkirtis rusinimui —

GIMTOSIOS KALBOS MOKYMAS

Sovietiniai rusai deda didžiules pastangas ir nesigaili pastangų bei lėšų, kad rusų kalba taptų pasaulio tautų pagrindine susižinojimo priemone, kad svetimų kraštų žmonės mokytųsi rusiškai, kad pirktų rusų kalba knygas, prenumeruotų rusiškus žurnalus, žiūrėtų rusiškus filmus, kad moksleiviai tarp savęs susirašinėtų rusų kalba ir kad visose aukštesniose bei aukščiausiose pasaulio mokyklose būtų rusų kalbos katedros.

Maskvos "Pravda" pasididžiuodama rašo, kad šios pastangos duodančios vaisių, L. Brežnevo žodžiais, "rusų kalba, būdama daugiamilijoninės ir daugianacionalinės sovietinės liaudies bendravimo priemonė, kaskart vis labiau plinta pasaulio tautose. Ji prisideda prie mūsų šalies indėlio į pasaulio kultūros lobyną ir padeda sovietiniams žmonėms bei kitų šalių tautoms susipažinti su pasaulinės civilizacijos turtais".

Toliau "Pravda" nurodo, kad šiuo metu 90-yje pasaulio valstybių rusų kalbos mokosi apie 20 milijonų žmonių: 600 universitetų bei kolegijų ir 640 vidurinių mokyklų JAV-bėse, 20-yje universitetų ir 600 gimnazijų Vakarų Vokietijoje, 24-iuose universitetuose ir 400 licėjų Prancūzijoje, 49-iose aukštosiose mokyklose ir 700 vidurinių mokyklų Anglijoje, 70-yje Japonijos universitetų. Be to, rusų kalba esanti įtraukta į mokymo programą visuose Austrijos, Belgijos,Danijos, Švedijos, Suomijos universitetuose, daugumoje Australijos, Italijos, Kanados, Olandijos, Norvegijos universitetų. Ją dėstą 120,000 mokytojų daugiau 2000-čiuose universitetų ir kitose aukštosiose mokyklose. Tai kapitalistinėse šalyse.

Bet dar daugiau sovietiniai rusai spaudžia, kad rusų kalba būtų dėstoma jų įtakoje esančiuose komunistiniuose (satelitiniuose) kraštuose. Bulgarijoje jos mokosi 1,200,000 žmonių iš 9 milijonų krašto gyventojų. Rusų kalbos Vengrijoje mokosi arti milijono žmonių, apie 5 milijonai Lenkijoje. Rusų kalba populiarinama Sovietų Sąjungos įtakoje esančiuose kraštuose — Afganistane, Alžyre, Kongo liaudies respublikoje, Laose, Peru, Malyje ir kitur.

*

Tačiau daugiausia spaudimo daroma, kad būtų nutautintos ir surusintos nerusiškos tautos pačioje Sovietų imperijoje. Šioje vietoje ("Draugo" Nr. 137, 1979 m.) mes buvome atkreipę skaitytojų dėmesį į Sovietų pasiruošimus Taškento konferencijai, kuri buvo sušaukta 1979m gegužės 28 - 31 dienomis. Tai buvo Sovietų rusintojų suvažiavimas, oficialiai vadinamas "Mokslinė praktinė konferencija", o jo tema — "Rusų kalba — Sovietų draugystės ir bendravimo kalba". Taškentas yra Uzbekistano sostinė, O Uzbekistanas labiausiai surusinta sovietinė respublika. Šios respublikos komunistų partijos S. Radišovo žodžiais, rusų kalbos mokymui ten talkininkaują "30,-000 specialistų", atvežtų iš Rusijos. Be to, Rusijos ir Ukrainos universitetuose, mokyklose esą ruošiama dar daugiau "specialistų" — pedagogų rusų kalbai dėstyti.

Konferencija nebuvo viešа, tačiau Sovietų pogrindis dar prieš konferenciją išvogė kai kuriuos dokumentus ir su jų mintimis supažindino pasaulinę spaudą.

*

Po šios konferencijos okup. Lietuvos, Latvijos ir Estijos švietimo ministerijos darbuotojai ir Pedagogikos mokslo institutų vadovai oficialiai paskelbė, kad ateinančių kelerių metų bėgyje "sąlygos išmokti rusų kalbą bus dar labiau tobulinamos". Tačiau rusų kalbos "pagerintas dėstymas" reikalauja ilgo ir rimto darbo, pastangų iš mokytojų bei švietimo įstaigų, todėl minėtų kraštų ministerijos esančios paruošusios planą 1980 - 1985 metams, kuriame numatytos spaudimo priemonės rusų kalbos prievartiniam mokymui. Dėl šio plano realizavimo esanti atsakinga tam tikra koordinacijos tarnyba. Šiame plane didelis dėmesys skiriamas mokytojų kadrams ir jų sugebėjimams skatinti apmokymą ne tiktai pamokų, bet ir laisvalaikio metu, įvairiomis priemonėmis populiarinant rusų kalbą.

Instrukcijos įpareigoja nerusus mokinių tėvus daryti viską, kad jų vaikai išmoktų rusiškai. O tam reikalinga esą "rusų kalboje nuolat lavintis". Tai esą įmanoma tik tada, kai ir nerusai tėvai kalbės su savo vaikais rusiškai: "Tik besikalbant rusų kalba įsisavinami nauji žodžiai, jų deriniai ir turtinamas rusų kalbos žodynas. Čia nepakanka vien rusų kalbos pamokų klasėje. Namuose vaikai turi garsiai skaityti rusiškas knygas, stengtis teisingai ištarti žodžius ir sakinius, žiūrėti jiems pritaikytą televizijos ir klausytis specialios radijo programų ir, kiek tik galima, kalbėti su savo tėvais rusiškai" — sakoma instrukcijoje.

*

Kai rusų kalbos mokymas yra stiprinamas, tai tuo pačiu gimtosios kalbos mokymas menkinamas, susinamas. Tai pripažįsta patys okuuotų kraštų filologai. Taip latvė docentė A. Laurė vienoje filologinėje konferencijojeRygoje savo pranešimo metu pasakė tiesą, kad "Pas daugelį mokinių yra neturtingas latvių kalbos žodynas, minčių išreiškimui trūksta žodžių, kalboje vartojama daugybė žargoniškų žodžių ir tai net sakant viešą prakalbą". Ji kreipėsi į latvius mokytojus atkreipti dėmesį į mokinių kalbą ne vien pamokų metu, bet ir laisvalaikyje, už mokyklos ribų.

*

Latvių arkivyskupas Arnoldas Lūšis, aplankęs latvių gimnaziją Miunsteryje, Vakarų Vokietijoje, apie šią mokyklą taip pasakė: "Ši gimnazija yra tartum didelė upė, kuri plaukdama pro svetimas sritis, paima į savo srovę iš įvairių šalių tekančių upokšnių visus vandenis, nešdama juos į mūsų tėvynės Latvijos šalį. Šioje gimnazijoje jaunimas yra susirinkęs iš įvairių kraštų, jis yra gimęs ne Latvijoje, tačiau jis nori išaugti latviais. Tai norėdami jie supranta, kad pagrindinis reikalavimas jiems yra gerai ir taisyklingai išmokti latvių kalbą". Baigdamas savo kalbą, jis pasakė: "Kalba yra tautos dvasia. Tauta be savo kalbos — mirštanti tauta".

Tą patį mes galėtumėm pasakyti ir apie mūsiškę lietuvišką Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Taigi reikia ją vispusiškai remti ir ne vien pinigais: šiai mokymo įstaigai daugiau reikia mokinių ir gerų mokytojų. Vakarų Vokietijos vyriausybė gausiai remia šią mokyklą finansiškai. Remkime ją ir mes patys savo tautos labui. Tvirta Vasario 16 gimnazija bus mūsų atsakymas į rusinimo pastangas okupuotoje Lietuvoje. *b. kv.*

MASKVOS OLIMPIADOS ĮSPŪDŽIAI

Rusai mėgino užslėpti boikotą

Sovietų valdžia ir olimpiados organizatoriai, norėdami parodyti pasauliui, kad pas juos yra pilna religijos laisvė, įrengė sportininkų „kaime" „bažnyčią". Tai gana erdvi salė pirmajame pastate prie olimpinio kaimo vartų. Viduje prie sienos didelis kryžius, salėje 24 egliniai suolai, vargonėliai ir trys spalvoti langai, kurių viduriniame pavaizduota Šv. Petro bazilikos Romoje kupola. Pamaldos vyksta olimpiados žaidikams krikščionims: katalikams, protestantams ir pravoslavams. Nepamirštos ir kitos konfesijos: gretimas kambarys, padalintas į dvi dalis užuolaida, yra skirtas budistams ir žydams. Dar vienas didelis kambarys pavestas musulmonams. Krikščionims skirtoje „bažnyčioje" vakarais buvo restoranas. Olimpiados organizatoriai norėjo parodyti pasauliui, kiek jie gerbia kitų religinius įsitikinimus.

Juk jei įrengta „bažnyčia" tai reikia ir kunigų. Maskvoje yra vienintelė katalikų Šv. Liudviko bažnytėlė, kurią aptarnauja kun. Stanislovas Mažeika, bet jis į olimpiados kapelionus netiko. Turėjo sėdėti namie ir aptarnauti atsitiktinai ten užklydusius katalikus turistus ir žurnalistus. Todėl olimpiados „bažnyčiai" buvo pakviesti net trys kunigai: Paulius Kučinskas iš Vilniaus, Gediminas Šukys iš Panevėžio vyskupijos ir Jonas Vaivods (Rygos vysk. Julijono Vaivods bendrapavardis) iš Rygos. Kodėl jie buvo pakviesti iš Lietuvos ir Latvijos? Juk Lietuvos ir Latvijos sportininkų olimpiadoje nebuvo: jei koks ir buvo, tai jie ten dalyvavo rusų komandose, laimėjo medalius ne savo kraštui, o „didžiajai Rusijos tėvynei". Atsakymas tik vienas: Sov. Sąjungoje katalikų kunigų yra tik Lietuvoje ir Latvijoje.

Atrodo, kad vyriausiojo kapeliono titulą turėjo kun. Paulius Kučinskas, 67 m. amžiaus, su ilga žila barzda. Žurnalistams, bandžiusiems su juo pasikalbėti, tik tiek pasakęs: „Sov. Sąjungoje yra kulto laisvė. Tačiau negalima kritikuoti valdžios..."

Be jų olimpiadoje buvo dar vienas katalikų kunigas, kurį atsivežė italai sportininkai. Tai Italijos vyskupų konferencijos paskirtas tautinis delegatas sportui ir laisvalaikiams, Edmundas De Panfilis, 54 metų, geras pašliužininkas ir dviratininkas.

Kun. De Panfilis bandė užmegsti santykius su kunigais iš Lietuvos ir Latvijos, tačiau tie nesileido į bet kokią draugystę su svetimšaliu. Jie laikėsi taip, kaip ir visi olimpiados valdininkai, policininkai, vertėjai. Dar daugiau, kun. De Panfilis pastebėjo, kad jam šeštadienių vakarais ir sekmadienių rytais laikant šv. Mišias italų sportininkams, trys kunigai sėdėdami suoluose, jį atidžiai stebėjo. Tačiau lygiai kun. De Panfilis stebėjo ir juos, laikančius pamaldas. Jam krito dėmesin, kad Mišiose, kada minimas savo vyskupo vardas, lietuviai kunigai neminėjo teisėto Vilniaus arkivyskupijos valdytojo vysk. Julijono Steponavičiaus vardo, o tik kapitulinio vikaro Algirdo Gutausko vardą. Norėjęs tų kunigų paklausti, kur esąs vysk. Steponavičius, bet tie nesileido į kalbas. Kun. De Panfilis, sekęs ir stebėjęs lietuvių ir latvių kunigų pamaldas, mano, kad jose nedalyvavo nei lietuviai, nei latviai sportininkai. Kitaip tie kunigai būtų po Evangelijos tarę bent trumpą žodį savo tautiečiams. Matyt, tokių nebuvo. Jų Mišiose dalyvaudavo airių, austrų ir kitų tautų katalikai. Mišios buvo laikomos lotynų kalba, tad visiems bendros. Bet ir italas kunigas, matydamas, kad jo pamaldose visuomet yra Maskvos Religinių reikalų tarybos pasiųstas valdininkas, neišdrįso prabilti į savo tautiečius. Religiniais klausimais su savaisiais pasikalbėdavo tik privačiai, bet ir čia pastebėjo, kad jo pokalbiai su italais buvo sekami.

Lubumbos universitetas Maskvoje, kuris ruošia komunistų revoliucionierių kadrus Afrikos kraštams

Kitoks kun. De Panfilis įspūdis buvo, kai jis nuvyko į Zagorsko pravoslavų vienuolyną. Čia jį labai šiltai sutiko vienuolyno archimadritas ir seni vienuoliai. Jį pavaišinę, apdovanoję gražiu bažnytinio meno albumu ir kalbėję , kad laukią popiežiaus vizito Zagorske po to, kai jis jau lankėsi komunistiniame krašte — Lenkijoje. Popiežius galėtų atvykti ekumeniniais tikslais, kaip lankėsi pas Konstantinopolio patriarchą. Esą Maskvos patriarchas tikrai pakviesiąs popiežių. Kun. De Panfilis suprato pravoslavų vienuolių rūpesčius, pasidžiaugė jų atvirumu ir palygino su Maskvoje sutiktais katalikų kunigais, kurių lūpos buvo uždarytos. Atrodo, kad baimė padarė juos politiniais, o ne dvasiniais sportininkų vadais. Spauda rašo, kad kun. De Panfilis, grįžęs į Romą, yra padaręs Vatikanui platų pranešimą apie savo dalyvavimą Maskvos olimpiadoje ir apie susitikimą su tylinčiais katalikų kunigias iš Lietuvos ir Latvijos.

Kas išgyrė Brežnevą?

Leonid Brežnev iki olimpiados pradžios gydėsi Gruzijoje, savo liuksusinėje Pizzunda viloje prie Juodosios jūros. Jam pasirodžius Lenino stadijone plojimai buvę gana kuklūs. Pasakęs ritualinę formulę: „Pareiškiu, kad dvidešimtoji olimpijada yra atidaryta", pasiliko stovėti lyg suakmenėjęs, rūstus; nusišypsojęs tik tada, kai pasirodė sovietų sportininkai. Maskvoje kalbama, kad Brežnevas visiškai pagijęs. Esą tai nuopelnas nepaprastos „gydytojos", turinčios nepaprastą gydymo galią, Džiūros Davitašvili, buvusios Tiflise tarnaitės. Ją į Maskvą atgabenęs žinomas režisierius Otar Joselani ir paskelbęs esančia nepaprasta gydytoja, iš jos stambių rankų pirštų spinduliuojanti bioenergija. Vienas iš jos klientų, Sveikatos ministras Boris Petrovski, Džiūrai parūpino specialią kliniką, patsai patyręs jos gydomąją galią. Maskvoje nekalbama apie Džiūros klientą Brežnevą. Bijomasi, kad nesusidarytų paskalos apie Rasputiną su moterišku sijonu. Tačiau neseniai vienas Maskvos laikraštis išspausdino apie Džiūrą apologetinį straipsnį, parašytą Aleksandr Spirkin, Mokslų akademijos nario, kuris pagijo iš nepagydomos žaizdos vien tik Džiūros rankų palietimu. Tokio autoritetingo mokslininko viešas Džiūros iškėlimas tikriausiai padarytas ne be Kremliaus žinios. Kadangi politbiuro nariai visi jau peržengę 70 metų ribą, tai Džiūrai klientų nepritruks.

Sovietų saugumas labai saugojo, kad nepasireikštų kokie nors politiniai ar religiniai kitamin̆čiai. Buvo vienas, kuris laisvai vaikščiojo po Maskvos gatves su parašu ant krūtinės „Believe in Christ Jesus" (Tikėkite į Jėzų Kristų). Kadangi buvo keistai apsirengęs — su dirbtiniais plaukais ir barzda, policija tik nusišypsodavusi ir nieko jam nedariusi. Mat buvo amerikietis Rollen Stewart. Jei tai būtų buvęs sovietų pilietis, tikriausiai būtų buvęs paguldytas į pamišėlių ligoninę. *J.V.*

POPIEŽIAUS ŽODIS AMERIKIEČIAMS

Popiežius Jonas Paulius II-sis radijo bangomis kreipėsi į katalikus ir visus geros valios Amerikos žmones, išreikšdamas padėką už jų dosnią paramą pagalbos reikalingiem žmonėm visame pasaulyje per amerikiečių katalikų organizaciją Catholic Relief Services. Šventasis Tėvas pažymėjo, kad šios organizacijos nepamainoma veikla stiprina žmonijoje pasitikėjimą ir viltį. Ši organizacija padeda vargstantiem žmonėm visose pasaulio srityse — Vietnamo pabėgėliam ir tremtiniam iš Kambodijos, nuo sausros kenčiantiem Afrikos kraštų gyventojam ir revoliucijų, karinių konfliktų bei neapykantos aukom, ūkiniai neišsivysčiusių kraštų žmonėm ir tiem, kurie yra tapę nežmoniško elgesio aukomis. Žmonių pagalbos veikla, yra pasaulio tautas vienijantis veiksnys „Rūpindamiesi vargstančiais žmonėmis, ištiesdami jiem pagalbos ranką ir liudydami savo meilę, jūs stiprinate vienybės ryšius tarp pasaulio tautų".

RASTAS UŽKASTAS AUKSO LOBIS

Sint-Maartensdijke, Olandijoje, kasant telefono laidui į miesto valdybos būveinę pravesti griovį, darbininko kastuvas atsitrenkė žemėje, 60 cm gilumoje, į kietą daiktą, užkastą puodą. Iškėlus tą puodą jame rasta 387 aukso monetos: Venecijos dukatai, Ispanijos „matten", Italijos aukso monetos, Olandijos „rijders". Visos tos monetos iš 1590—1620 metų laikotarpio, taigi iš XVII šimtmečio pradžios.

Šio radinio vertė yra labai didelė. Ji prilyginama net prie „Serooskerke's" bažnyčios radinio, kai prieš 14 metų ten iškasė 1200 aukso monetų lobį. Maartensdijko radinys turi didelę piniginę vertę.

„Serooskerkės" lobis prieš 14 metų buvo įkainuotas 600.000 guldenų, t.y. virš 9 milijonų belgiškų frankų. Dabar aukso vertė yra labai pašokusi. Pusė to radinio priklauso laimingajam atradėjui, o kita pusė miesto valdybai, kurios žemėje šis lobis rastas.

Šioje vietoje, kaip tvirtina Sint-Maartensdijko burmistras, XVII-ojo šimtmečio pradžioje stovėjo ūkininko namas. Laikai buvo naramūs, dažnai kildavo aštrių susirėmimų ir kovų su ispanais užkariautojais ir su protestantų „genzen" banditų gaujomis. Nenuostabu, kad iš baimės žmonės pinigus slėpė į žemę.

„Tikrą šio radinio vertę gali nustatyti varžytynės", pareiškė „Nederlands Penningkabineto" narys H. I. Jacobi. Ką miesto valdyba su pinigais darys, dar nenustatyta, bet burmistras tikisi restauruoti porą XVII šimtmečio namų. Jaap Bijl — laimingasis užkastų pinigų atradėjas — žada savo dalį parduoti iš varžytynių ir toliau kasinėti griovius telefono laidams pravesti. Jis tikisi dar ką iškasti...

A. T.

IŠ LENKŲ MOKSLEIVIŠKŲ SĄSIUVINIŲ

Dakartas visą gyvenimą nenustojo mąstęs. Tai ir nuvedė jį į kapus.

]]]

Edisonas mokykloje buvo tinginys, todėl jam teko gerokai padirbėti prie įvairių išradimų.

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

ALOYZAS BARONAS

(Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

41

Šveplas Kaziukas pirmasis suprato, kad jis gali gauti pensiją. Tokio stebuklo, kad tu guli šalia savo anglių, o tau į namus pinigus atveža, jis nelaukė. Tai galėjo būti kam nors kitam, bet ne jam — vargšui žmogui. Bet tokia diena atėjo. Tamo pusbrolio dukra, mokanti lietuviškai mergelė, savo nauju fordu nuvežė Kaziuką į socialinio draudimo skyrių. Kai mergina laikė iš sąskaitybos egzaminus jai nebuvo taip sunku, kaip iš Kaziuko viską išklausti, išversti ir surašyti, bet Kaziukas jos darbą įvertino.

— Aš tai tau, mano gražus lojeri, geruš šiušius nupirkšiu.

Ir Kaziukas gavo su visais užsilikimais tūkstantį septyniasdešimt dolerių. Laikykis Rockefeleri, tu esi prieš Kaziuką paskutinis skurdžius, svarbiausia, kad tu nežinai Tamo tavernos, bet dar svarbiau, kad tu negali tiek išgerti. Kaziukas už patarnavimą davė dukterėčiai penkiasdešimt dolerių šiušėms, dvidešimt dolerių pasiėmė, o kitus padėjo į taupymo bendrovę, kaltai šypsodamasis lietuvei tarnautojai. Suprask, šitokiais tempais pradėti taupyti beveik negražu, kai kiti dėdinėja tik po dešimt dolerių. Didis garsas tuoj spėjo pasklisti apie Kaziuko milžiniškus turtus. Kadangi dar buvo vidudienis, tai pradžiai pas Tamą užteko porai valandų tų dvidešimt dolerių, bet netrukus pamatė, kad liko tik centai.

— Tu paskubėk, kol neužsidarė bankas, — pasiimti dar kokį dolerį, — patarė tetos turtų globėjas Karnius.

— Ką tu čia, dar tik prieš porą valandų padėjai, o jau vėl išimsi, kaip ant juoko, duok aš tau įrašysiu į romaną, — jausdamas Kaziuko piniginį pajėgumą siūlė Tamas.

Kaziukas ne tam taupo tūkstančius, kad koks nors ubagas Tamas rašinėtų į savo purvinas knygas, Kaziukas greit nuėjo į banką ir išsiėmė penkiasdešimt dolerių.

— Va, kaip ir prireikė, — teisinosi merginai, lyg jai dėl šios transakcijos galvą skaudėtų.

O kai grįžo su pinigais, jau iš visų darboviečių sėdo prie baro tautiečiai gėrėjai, išgirdę didžią žinią apie Kaziuko laimėjimus.

Douglas gėrė manydamas, kad vėl koks nors tapo pakeltas į pulkininkus, bet kapitonas jam išaiškino viską, vienu žodžiu "penšen". Ką gi, jeigu pensija, tai šitaip kilniai uždirbtų pinigų negalim spiauti, reikia pasidžiaugti.

— Aš pažįstų Miškinį, aš iš to paties kaimo, visus tris Miškinius pažįstu, mes kartu pradžios mokyklon ėjom.

— Gal Miškinį tu pažįsti, — pasakė Butkus.

— O kas tas toks ponas — nustebo Kernius.

— O tai tokio poetelio slapyvardis, kuris, norėdamas savo poeziją pakelti, šį slapyvardį panaudojo kito poezijai į žemę sukalti, — paaiškino Butkus.

— Ne, Miškinį aš pažįstu, aš kapitonas iš to pat Likėnų sodžiaus, — ir be abejo, garbė tam kaimui, kai iš jo kilusių inteligentų skaičius padaugėjo vienu kapitonu.

Buvo baliuš šu triubomiš. Kaziukui dabar nebuvo svarbu jokie kapitonai ar jo draugai poetai, jis dabar buvo kaip tas pasakos piemuo, kuris pavirtęs karalium galėjo kiek nori valgyti lašinių ir iš karto pirkti tris poras vyžų. Tai bent ekonominė pažanga. Laikykis, Rockeffeleri, tavo milijonus valdanti žmona lietuvė Balfui tedavė tik dolerį, o Kaziukas atėjusiam ir prie baro atsisėdusiam Balfo rinkėjui kunigui tėškė dešimkę.

— Aš baruose surenku Vasario 16-sios gimnazijai pinigus už tuos, kurie praleidžia nesumokėję savo mėnesinių įnašų, — pasakė kunigas, visai laisvai sėdėdamas prie baro. Jis mokėjo dešimtį svetimų kalbų, bet čia jų visai niekas nepasigedo, užteko Tamui parodyti pinigus, ir jis iš tavo veido išskaito visus tavo šaunius potroškius.

Tegyvuoja Amerikos socialinis draudimas, šaunus pensijų planas, kuris sąžiningai išmoka pinigus už praėjusį laiką. Po valandėlės Kaziukas su naujuoju kapitonu grįžo į savo rezidenciją ir po sunkių žygių, miegojo, baisiu knarkimu keldami nuo anglių krosnies dulkes. Kai abu atsikėlė, pajuto padarę milžinišką klaidą, neparsidenšdami namo ko nors atsigerti.

— Blogai ja čiuosi, skundėsi kapitonas.

— Tuo atsigausi, neik į darbą, — pažiūrėjo į savo kišeninį, daugelį išgėrimų atlaikiusį, laikrodį, naujasis pensininkų gvardijos narys. Jis išvertė kišenes ir terado centus, bet už tiek jokios sveikatos pataisymo ekspedicijos nebuvo įmanomos.

— Tuoj atidarys banką, — paguodė kapitonas.

— Tamaš žaltyš gal teatšidarys tik apie dvyliktą, kaip jam kartais užeina, — nusiskundė Kaziukas.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

MIRĖ SAVANORIS — KŪRĖJAS KAZYS MERKIS

Rugpiūčio 21 d. savo namuose S. Bostone, širdies smūgio ištiktas, staiga mirė Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas Kazys Merkis.

Dar pačioje savo vaikystėje velionis Kazys, palikęs mokyklos suolą, savanoriu išėjo kovoti už Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta 1918 m. Vasario 16-tos dienos aktu. Bet tam Tarybos aktui apginti reikėjo vyrų, kurie ryžtųsi, kovotų ir reikalui esant, net ir mirtų už tėvynės Lietuvos laisvę. Kazys Merkis buvo vienas tų daugelio Lietuvos didvyrių, kurie kovojo ir atnešė Lietuvai laisvės dienas.

Išėjęs į civilinį gyvenimą, Kazys Merkis dirbo buhalteriu. Tačiau jo veržli dvasia negalėjo tenkintis tomis buhalterijos skaitliniėmis. Jam reikėjo aktyvumo. Pradžioje jis jungėsi boksininkų eilėse, o vėliau net juos treniruodamas. Dar vėliau jis perėjo į kitą sporto šaką - šachmatus, kurių nebepaliko iki savo gyvenimo paskutinių dienų. 1950 m. JAV Grand National šachmatų korespondenciniame žaidime baigė trečiuoju iš 700 dalyvių. Kelioliką metų išsilaikė Amerikos "Postal" žaidėjų viršūnėse. Chess Review 1953 m. skelbė jį 4-tu krašto Postal meistru, 1956 — 3-čiu, 1957 1-mu. Žaidė JAV komandos sudėty ICCF IV olimpiadoj 1959-61 m. K. Merkis daugiausia taškų laimėjo savo komandai ir atsistojo tarp 3-čios lentos žaidėjų. Olimpiadoj jis įveikė Kanados, Jugoslavijos, V. Vokietijos ir Ispanijos varžovus, o su Argentinos sužaidė lygiomis. Pralaimėjo tik Australijai.

Dar būdamas Vokietijoj 1947—49 metais buvo lietuvių šachmatų vadovų visoj Vokietijoj. Įkūrė Schw. Gmuendo lietuvių šachmatų klubą, laimėjusį 1947-48 ir 1948-49 Rytų Wuertenburgo pirmenybes. Atvykęs į Ameriką Bostone įsteigė lietuvių šachmatų klubą Lithuanian vardu. Daug dirbo su jaunimu: keli jų iškilo į Bostono, Massachusetts ir Naujosios Anglijos čempionus. 1958-62 m. 4 kartus buvo Massachussetts rinktinių kapitonas. Už pasiektas puikias pergales prieš Connecticut komandą buvo pakeltas į MSCA garbės v. pirm. Nuo 1950 m. pradžios vedė šachmatų skyrius Darbininke ir Drauge, bendradarbiavo LE, o taip pat latvių šachmatininkų žurnale Pasaule.

Velionies Merkio kūnas buvo pašarvotas J. Lubino šermenų koplyčioje. Ten jis buvo labai gausiai lankomas. Rugpiūčio 24 d. sekmadienio vakare buvo iškilmingas atsisveikinimas su velioniu. Šaulliai stovėjo prie jo karsto garbės sargyboje, nes velionis buvo ir šios garbingos organizacijos narių. Jis taip pat priklausė Lietuvos Vyčių 17-tai kuopai. Gražus būrys vyčių, su Šv. Petro parapijos klebonu kun. Albertu Kontautu, kuris yra vyčių dvasios vadas, bendra malda, kuri yra priimta vyčių seime ir vyskupo patvirtinta vyčiams laidoti, kartu meldėsi ir sugiedojo giesmę Marija, Marija. Po šių pamaldų LB Bostono apyl. pirm. Aloyzas Astravas atsisveikino bendruomenės vardu, Lietuvos karių veteranų s-gos vardu Bostono skyr. pirm. Bronius Galinis, Jono Vanagaičio šaulių kuopos vardu pirm. Povilas Tyla, šachmatų klubo vardu — B. Keturakis, S. Bostono Lietuvių Pil. d-jos vardu — A. Matjoška, New Yorko sportininku vardu — Staknys. Tada visi susirinkę sugiedojo Lietuvos himną. J. Lubino šermenų koplyčia per šį atsisveikinimą buvo perpildyta žmonių, kurie susirinko atsisveikinti velionį.

Rugpiūčio 25 d., pirmadienį, kelių dešimčių automobilių vilkstinė atlydėjo velionį į Šv. Petro parapijos bažnyčią. Čia šv. Mišias atnašavo ir mirusiųjų maldas kalbėjo kleb. kun. Albertas Kontautas, buv. kleb. kun. Antanas Baltrušūnas ir kunigas vikaras Robertas Volungevičius. Laike pamaldų bažnyčia buvo pilna žmonių.

Po pamaldų vėl ta didžioji kelių dešimčių automobilių vilkstinė, o taip ir šaulių garbės sargyba lydėjo velionį į Forest Hill kapines, kur yra palaidota, 1971 m. mirusi, jo pirmoji žmona. Prie kapo kun. A. Kontautas sukalbėjo maldas, buvo sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas. Velionies karstas visą laiką buvo apdengtas Lietuvos trispalve. Po himno, šauliai nuėmė vėliavą, ją sulankstė, o Juozas Stašaitis įteikė velionies našlei Onai Merkienei šiais žodžiais: priimkite šią garbingą vėliavą už kurią Kazys padainavo.

Juozas Stašaitis, gyvendamas Bostone, buvo Jono Vanagaičio šaulių kuopos pirmininkas ir labai aktyvus lietuviškoje veikloje. Bostoniškiai pasigenda jo. Tačiau ir gyvendamas Brocktone, jis neužmiršta bostoniškių ir dalyvauja lietuviškuose renginiuose.

Nuliūdime pasiliko velionies našlė Ona Merkienė, visa eilė giminių ir šimtai, o gal tūkstančiai jo bičiulių.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje, Mielas Kazy!

Iš kapinių, senu lietuvišku papročiu, visi atlydėję buvo pakviesti į Lietuvių Piliečių d-jos užkandinę užkandžiams.

P. Žičkus

Stašaičiai pašventino namus

Rugsėjo 16 d. Brocktone Juozas ir Sofija Stašaičiai pasikvietė gražų būrį savo bičiulių. Susirinkę manė, kad tai tik gražus ir vaišingas Stašaičių susitikimas su jais persikėlus į Brocktoną. Seniau jie gyveno Brocktone. Jų namuose per eilę metų veikė lituanistinė mokykla. Vėliau jie persikėlė į Bostono priemiestį Dorchester, o nuo praeitų metų rudens grįžo atgal į Brocktoną. Grįžę iki dabar vis taisė ir gražino savo namus. Svečiai nustebo, kada atvyko kleb. kun. Šakalys ir jaunas kunigas vienuolis, italas, kuris kartais talkina klebonui Šakaliui.

Klebonas Šakalys pašventino Stašaičių namus, kad juose viešpatautų gerosios dvasios. O po pašventinimo, šeimininkės Sofijos skaniai vaišinami, svečiai gražiai leido laiką, šnekučiavosi ir dainavo.

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 7-tą dieną, sekmadienį, Lietuvių B-nės Bostono apylinkė rengia Tautos šventės minėjimą. Minėjimas prasidės 10:15 valandą pamaldomis S. Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis.

3 val. p.p., Lietuvių Piliečių d-jos salėje, įvyks minėjimas akademija. Paskaitą skaitys buvęs Vilniaus universiteto profesorius Simas Sužiedelis. Meninę dalį atliks pajėgiausias JAV-se lietuvių dainos vienetas, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio ir Brocktono meno ansamblio "Sūkurys" kanklininkės, vadovaujamos Aldonos Lingertaitienės.

Po minėjimo veiks valgių stalas ir "Trakuose" bus galima numalšinti troškulį.

Tautos šventės pagerbimas - laisvės Lietuvai troškimas. Tad visi šioje šventėje dalyvaukim.

Subatvakarių dvidešimtmečio koncertas

Kultūrinių Subatvakarių dvidešimtmečio proga, rugsėjo 21 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Bostone First and Second Church salėje ruošiamas koncertas. Koncerte programą atliks solistė mezzo-sopranas Ona Pliuškonienė ir pianistas Saulius Cibas.

Šiuo koncertu bus paminėta Subatvkarių 20 metų sukaktis.

Stašaičiai pašventino namus

Rugsėjo 16 d. Brocktone Juozas ir Sofija Stašaičiai pasikvietė gražų būrį savo bičiulių. Susirinkę manė, kad tai tik gražus ir vaišingas Stašaičių susitikimas su jais persikėlus į Brocktoną. Seniau jie gyveno Brocktone. Jų namuose per eilę metų veikė lituanistinė mokykla. Vėliau jie persikėlė į Bostono priemiestį Dorchester, o nuo praeitų metų rudens grįžo atgal į Brocktoną. Grįžę iki dabar vis taisė ir gražino savo namus. Svečiai nustebo, kada atvyko kleb. kun. Šakalys ir jaunas kunigas vienuolis, italas, kuris kartais talkina klebonui Šakaliui.

Klebonas Šakalys pašventino Stašaičių namus, kad juose viešpatautų gerosios dvasios. O po pašventinimo, šeimininkės Sofijos skaniai vaišinami, svečiai gražiai leido laiką, šnekučiavosi ir dainavo.

Sandy Gailius (vidury) išrinkta "Miss New England", Monika Plaškus — jos pirmąja princese (kairėj) ir pereitų metų "Miss".

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 7-tą dieną, sekmadienį, Lietuvių B-nės Bostono apylinkė rengia Tautos šventės minėjimą. Minėjimas prasidės 10:15 valandą pamaldomis S. Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis.

3 val. p.p., Lietuvių Piliečių d-jos salėje, įvyks minėjimas akademija. Paskaitą skaitys buvęs Vilniaus universiteto profesorius Simas Sužiedelis. Meninę dalį atliks pajėgiausias JAV-se lietuvių dainos vienetas, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio ir Brocktono meno ansamblio "Sūkurys" kanklininkės, vadovaujamos Aldonos Lingertaitienės.

Po minėjimo veiks valgių stalas ir "Trakuose" bus galima numalšinti troškulį.

Tautos šventės pagerbimas - laisvės Lietuvai troškimas. Tad visi šioje šventėje dalyvaukim.

Subatvakarių dvidešimtmečio koncertas

Kultūrinių Subatvakarių dvidešimtmečio proga, rugsėjo 21 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Bostone First and Second Church salėje ruošiamas koncertas. Koncerte programą atliks solistė mezzo-sopranas Ona Pliuškonienė ir pianistas Saulius Cibas.

Šiuo koncertu bus paminėta Subatvkarių 20 metų sukaktis.

Stašaičiai pašventino namus

Rugsėjo 16 d. Brocktone Juozas ir Sofija Stašaičiai pasikvietė gražų būrį savo bičiulių. Susirinkę manė, kad tai tik gražus ir vaišingas Stašaičių susitikimas su jais persikėlus į Brocktoną. Seniau jie gyveno Brocktone. Jų namuose per eilę metų veikė lituanistinė mokykla. Vėliau jie persikėlė į Bostono priemiestį Dorchester, o nuo praeitų metų rudens grįžo atgal į Brocktoną. Grįžę iki dabar vis taisė ir gražino savo namus. Svečiai nustebo, kada atvyko kleb. kun. Šakalys ir jaunas kunigas vienuolis, italas, kuris kartais talkina klebonui Šakaliui.

Klebonas Šakalys pašventino Stašaičių namus, kad juose viešpatautų gerosios dvasios. O po pašventinimo, šeimininkės Sofijos skaniai vaišinami, svečiai gražiai leido laiką, šnekučiavosi ir dainavo.

Tautos šventės minėjimas

Rugsėjo 7-tą dieną, sekmadienį, Lietuvių B-nės Bostono apylinkė rengia Tautos šventės minėjimą. Minėjimas prasidės 10:15 valandą pamaldomis S. Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis.

3 val. p.p., Lietuvių Piliečių d-jos salėje, įvyks minėjimas akademija. Paskaitą skaitys buvęs Vilniaus universiteto profesorius Simas Sužiedelis. Meninę dalį atliks pajėgiausias JAV-se lietuvių dainos vienetas, Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio ir Brocktono meno ansamblio "Sūkurys" kanklininkės, vadovaujamos Aldonos Lingertaitienės.

Po minėjimo veiks valgių stalas ir "Trakuose" bus galima numalšinti troškulį.

Tautos šventės pagerbimas - laisvės Lietuvai troškimas. Tad visi šioje šventėje dalyvaukim.

Subatvakarių dvidešimtmečio koncertas

Kultūrinių Subatvakarių dvidešimtmečio proga, rugsėjo 21 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Bostone First and Second Church salėje ruošiamas koncertas. Koncerte programą atliks solistė mezzo-sopranas Ona Pliuškonienė ir pianistas Saulius Cibas.

Šiuo koncertu bus paminėta Subatvkarių 20 metų sukaktis.

jų viršūnes. Net ir savo ligos metu, jis nesiskyrė su korespondenciniėm rungtynėm.

Laisvos Lietuvos laikas Kontautas tarnavo pasienio policijoj Klaipėdoj. 1938 metais liepos 28 d. Klaipėdoje vokietininkų sukeltose riaušėse prieš lietuvius žuvo jo jaunuolis sūnus Petras, kuris visų Klaipėdos miesto lituvių buvo labai iškilmingai palaidotas. Prieš 29 d. metus Bostone mirė Petro (tėvo) Kontauto žmona Katrina, vėliau Vilniuje mirė jo duktė Akvelina. Pats Petras palaidotas po šv. Mišių Naujosios Kalvarijos kapinėse Bostone šalia savo žmonos.

Nuliūdime pasiliko buvę Bostono dramos sambūrio dalyviai — sūnus Feliksas su šeima ir Brocktone duktė Adelė Monkienė su šeima.

PARENGIMAI

Tautos šventės minėjimas rugsėjo 7 d. Lietuvių piliečių dr-jos salėje, S. Bostone.

Subatvakarių 20-čio sukakties koncertas First—Second Church, Bostone, rugsėjo 21 d., sekmadienį, 3 val. p.p.

Laisvės Varpo rudens koncertas spalio 5 d. Lietuvių piliečių d-jos salėje. Laisvės Varpas dabar girdimas banga 740 nuo 11:30 iki 12:10 ir banga 1460 nuo 12:10 iki 1 val. p.p.

Vaidinimas "Antras kaimas" spalio 18 d. S. Bostono Lietuvių piliečių d-jos salėje.

Lietuvių diena spalio 26 d. S. Bostono Lietuvių piliečių d-jos salėje. Bus suvaidintas rašytojo Antano Gustaičio "Sekminių vainikas".

Kariuomenės šventės minėjimas lapkričio 23 d. S. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje.

(Nukelta į 5 pusl.)

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
● RŪPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI ● FANNIE MAY SALDUMYNAI ● KOSMETIKOS REIKMENYS
Atdara šiokiadieniais nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Tel. — 476-2206

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Duslintuvai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.
COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE
2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777
Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.
Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS ČESAS
Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Marquette Parke — 2638 West Lithuanian Plaza Court parduodamas namas su taverna. 5 kamb. butas. Įrengtas beismentas. Apsauga nuo potvynio. 2 maš. garažas. Daug kitų patogumų. Nenorint tavernos biznio, tinka kitam bizniui.
Skambint — 776-4956

MARQUETTE PARKE
Mūrinis bungalow. 5 kamb. Centr. šildymas. Garažas. Tik $29,900.
Mūrinis. 3 butai ir bizniui ar ofisui patalpa. Tik $53,500.
Mūrinis — 6 butų. Labai geras investavimui. $69,000.
Medinis — 1½ aukšto. 5 ir 3½ kamb. 2 auto garažas. Tik $29,000.
VAINA REALTY — 925-6565

FOR SALE BY OWNER very clean 2 story brick bldg. 1st floor established tavern and 4 rm. apt. in rear; 2nd floor — 7 rooms and 2 baths. Enclosed porches, large yard. Small cottage in rear — needs repair. Vic. 71st and washtenaw. Asking $59,900. Call ANN — 247-9557, 7 a.m. to 3 p.m. or 776-0899 after 4 p.m.

MARQUETTE PKE. savininkas parduoda 1½ aukšto 3-jų butų mūr. namą, prie mokyklų ir bažnyčios. Nupiginta kaina. Tel. 776-1260.

MISCELLANEOUS

už apdraudą nuo ugnies ir automo- 10% — 20% — 30% pigiau mokėsit bilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. — GA 4-8654

VALOME
Plaunamos ir vaškuojamos visų rūšių grindis.
BURNYS — Tel. RE 7-5168
KILIMUS IR BALDUS

!; Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galit kalbėt lietuviškai palikit pavardę ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU
•
Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų luomų atstovams turėti gražias vizitines korteles.
Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais.
DRAUGAS,
4545 W. 63rd Str.,
Chicago, Ill. 60629
SKELBKITĖS "DRAUGE".

REAL ESTATE

Lietuviškas restoranas su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.
2 butai — medinis. 6 ir Maplewood. Labai tinka gimininigoms šeimoms.
Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkinys.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878 ar 839-5568

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.
We'll help you make the right move.
JEI GALVOJATE
PIRKTI AR PARDUOTI
Kreipkitės į
BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. — 767-0600
Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Draudimai — Valdymas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

DĖMESIO

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
TEL. — WA 5-2787

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4059 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

NUMIZMATIKA
Jonas K. Karys
Žodynas, raštai. 340 pusl. Kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu $16.00. Spausdino Immaculata Press, Putnam, Conn.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI
Jonas K. Karys
Ostrublis, Ostmarkė, Auksinas, Litas. Istorija ir Numizmatika (su 160 pav.) 255 pusl. Spausdino Tėvų Pranciškonų spaustuvė. Kaina su persiuntimu $5.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63 St.,
Chicago, IL 60629

HELP WANTED — MOTERYS
RECEPTIONIST
Small business located in downtown Chicago needs pleasant woman to answer telephones and do general office work. $3.50 plus per hour.
CALL KATHY BALIUNAS
TEL. 236-4699

ĮSIGYKITE DABAR
Liaudies menas ir kitkas "Drauge"
Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, kėramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.
Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkite. Galrasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.
"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Popular Lithuanian RECIPES
PATIKSLINTA IR PAGRAŽINTA LAIDA
Suredagavo
Juozapina Daužvardienė
Šiom dienom Draugo spaustuvė išleido septintą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagražino šią laidą naujais paruošimais.
Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukėlusi labai daug pasisekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.
Knyga yra labai gražiai įrišta ir su spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Kaina su persiuntimu $4.75
Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

ĮSIGYKITE LIETUVIŠKAS VĖLIAVĖLES
Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavukę.
Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.
Tokios vėliavos kainuoja $1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekančiai:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Tėvynės pakluonėse
Sofija Ambrazevičienė
Leidinėlio dvasia patrijotinė, kukurioje kiekvienas gali atrasti sau tinkamą eilėraštį.
Knyga gausiai iliustruota dail. Vilijos Eivaitės. Spausdino DRAUGO spaustuvė. Knyga gaunama DRAUGE, MARGINIUOSE ir RAMUNĖS valgykloje Chicagoje. Kaina su persiuntimu $3.75. Ill. gyv. prideda dar 15 ct. valstijos mokesčių.
Perakaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

JAUNOS ŠEIMOS RYŽTAS

Dvidešimto aukšto balkone šnekučiuojamės su jauna, simpatinga Sigitos ir Vytenio Ramanauskų šeima. Iš daugiaaukščio pastato nuostabus vaizdas, čia pat po kojomis atsiveria didingas Atlantas su gražia pakrante. Toliuose žydi bangos, skubančios į krantą ir atgal. Dar daugelis atostogautojų ir šio miesto gyventojų tebesidžiaugia bangų malonumu. Kai žvelgi į aplinką, čia pat, kaip ant delno visas Daytona Beach, kurį juosia didžioji Halifax upė. Besigėrėdami vaizdais sklaidome šios jaunos šeimos gyvenimo knygos lapus.

Sigita Skirgailaitė-Ramanauskienė žemiškąją kelionę pradėjo neprikl. Lietuvoje, Kaune. Augo Kanadoje. Dievulis ją apdovanojo dideliais gabumais ir dėl to ji savo gyvenimo kelią kreipė į mokslo aukštumas. Toronto, Kanadoje, universitete gauna pirmąjį diplomą B. A., University of Hartford pasiekia M. Ed. ir University of Connecticut studijas apvainikuoja Ph. D., tuo būdu įsigydama aukštąjį mokslą iš psichologijos ir pedagogikos. Įgytuosius mokslus ji

Dr. Sigita ir inž. Vytautas Ramanauskai

pritaikė ir savo gyvenime. Profesoriavo University of Connecticut, o persikėlusi į Daytoną Beach nuo rudens profesoriaus Bethune - Cookman kolegijoje.

Sigita, taurių lietuvių Paulės ir Vlado Skirgailų dukra, išaugusi gražioje lietuviškoje šeimoje, pati nuo pat mokyklos suolo jungėsi į aktyvų lietuviškąjį gyvenimą. Dirbo skautų gretose, pasiekė tuntininkės postą Toronte, Hartforde dirbo lituanistinėje mokykloje, gražų įnašą atidavė LB Švietimo tarybai, šoko tautinius šokius. Conn. gubernatorė Ella Grasso ją buvo paskyrusi į State Police Advisor Committee. Žodžiu, Sigita ir lietuviškajame kelyje įmynė pėdas ir Daytona Beach lietuvių kolonijoje, reikia manyti, ji savo sugebėjimus panaudos Lietuvos ir lietuvių vardo propogavimui.

Vytenis Ramanauskas gimė taip pat neprikl. Lietuvoje, Marijampolėje. JAV Brooklyn Polytechnic Institute, N. Y., baigė mechanicos inžineriją. Padirbėjęs įvairiose vietose, pagaliau Conn. valstijoje įsigijo kelis šimtus akrų žemės. Pasistatęs ant 100 akrų savomis jėgomis gražius namus su ežeru, teniso aikšte, maudymosi baseinu. Tai buvo šios šeimos kieto darbo, sumanumo ir ryžto vaisius.

Tenka pridurti, kad ir Vytenis nebuvo nutolęs nuo lietuviškos veiklos. Veikė jūrų skautijoje, šoko tautinius šokius ir domėjosi lietuviška veikla.

Tas nenuostabu, kad ši lietuviška šeima, auginanti dvi dukreles — Kristiną 9 ir Laną 5 metų, savo namuose išlaiko lietuviškas tradicijas, papročius, sienas puošia mūsų žymiųjų dailininkų kūrybos darbai, čia randama lietuviškoji spauda ir knyga.

— Sigita ir Vyteni, iš jūsų pasakojimo sprendžiu, kad Conn. valstijoje buvote gražiai įsikūrę. Jūs, Sigita, profesoriavote universitete, o Vytenis stipriai stovėjo „ant kojų" — vertėsi maudymosi baseinų ir namų statyba. Tad kokios priežastys lėmė jūsų persikėlimą į Daytoną Beach, Floridon? — staiga užklausiau Sigitą ir Vytenį.

— Atvirai kalbant, šiaurėje nusibodo ilgos, šaltos žiemos, blogi orai. Prieš penkerius metus apkeliavome visą Floridą. Ieškojome vietos, kur galėtume įsikurti, kur iš viso įsikūrimo galimybės didesnės. Buvojome visuose dideliuose Floridos miestuose. Pagaliau ypatingą dėmesį atkreipėme į Daytoną Beach. Ir štai kodėl. Ši vietovė kurortinė. Miestas nei per didelis, nei per mažas, tačiau turįs visus didmiesčio gyvenimo privalumus. Daug galimybių bizniams ir investavimams. Geras susisiekimas lėktuvais, čia pat aerodromas. Autobusų susisiekimas mieste. Štai čia tarp Atlanto ir Halifax upės vadinamoje Peninsula saloje randame viską — mokyklas, moderniausius viešbučius, visas reikalingas įstaigas, gražius rezidencinių namų kvartalus. Čia pat Atlantas su savo puikiu paplūdimiu. Taigi daug geriau prie Atlanto, o ne prie Golfo įlankos. Visos statistikos rodo, kad čia ir klimatas geresnis, mažiau uraganų. Juk dėl visų tų sąlygų, sakysime, ir Kennedy raketų centras netoli parinktas. O kalbant apie jaunas šeimas, čia yra puikios progos. Gali darbų rasti įstaigose, o geriausia tai praktikuoti kokią biznio šaką. Auginančios mažutėlius šeimos gėrėsis Atlantu, nes vaikams maudymosi sąlygos nuostabiai geros.

Galima verstis investavimais, pirkti, remontuoti ir parduoti namus su uždarbiu. Vytenis yra vienas iš Palm Del Mar korporacijos pradininkų, dabar priklauso Charles Wayne Co. vykdomam projektui Riverwood. Be to, Vytenis jau gavo Floridos valstijos statybininko ir maudymosi baseinų statybos leidimus ir pradėsime dirbti šia kryptimi. O kaip matote, šis mūsų kond., anksčiau pirktas, dabar beveik dvigubai kaštuoja. Aname, naujame daugiaaukščiame pastate užsakėme dar vieną kond. už 120,000 dol. Turime užpirkę prie upės žemės sklypą ir statysime rezidencinį namą, o taip pat jau turime ir bizniui vietą.

Florida, Daytona Beach vietovė esame labai patenkinti. Čia turime metų atmainas, įvairaus, gražaus oro, geras gyvenimo sąlygas. O visa kita pasieksime tik patys dirbdami, atvirai kalbėjo simpatinga Sigita Ramanauskienė apie naujo gyvenimo sąlygas.

Amžiną dainą čia pat dainavo nenuilstantis Atlantas. Saulutė ritos vakarop, vandenyno platybėse palikdama aukso juostą.

Naujo gyvenimo naujoje vietoje keliu ryžtasi eiti jauna lietuvių Sigitos ir Vytenio Ramanauskų šeima.

Jurgis Janušaitis

BOSTONO ŽINIOS

(Atkelta iš 4 psl.)

Rugpiūčio 10 Romuvos Parke Broktone vyko lietuvių radijo programų 46 metų sukaktuvių metinis piknikas. Šiemet Miss Lithuania of New England buvo išrinkta Sandy Gailius iš Waltham, o antroji buvo išrinkta Monika Plaškus iš Bridgewater.

Laimėjimo dovanas gavo: 1 Magdalena Lendraitienė iš So. Bostono, 2 M. H. Lebednick iš Lowell, 3 Jonas Žilinskas iš So. Bostono, 4 Robert Campbell iš Dorchesterio, 5 Ilona Baranauskaitė iš So. Bostono, 6 Maika Lospennato iš Revere, 7 Anna Krasnakevich iš So. Bostono.

Įžangos dovanas laimėjo: 1 — Nr. 077690, 2 — Nr. 077564, 3 — Nr. 077602, 4 — Nr. 077737, 5 —077604.

Dovanas už tris gražiausius rankdarbius laimėjo: 1 — 50 dol., pinigais dovanotą So. Bostono Liet. Piliečių draugijos laimėjo: Birutė Šakenienė iš Dorchesterio, 2 — 25 dol. pinigais laimėjo Ann Kwesell iš Brocktono, 3 — 10 dol. pinigais laimėjo Barbora Gailiūnienė iš So. Bostono.

Šokių kontestus laimėjo: "Mamės ir Papės" polką — Edmund ir Frances Gailius iš So. Bostono, Jaunimo polką — Aldona Grudinskas iš Norwood ir Juozas Dapšys iš So. Bostono, Valso kontestą — Brenda ir Stanley Dzierzeski iš Belmont; tango — Janina Kouropoulis iš Chelmsford ir Stasys Urbonas iš Dorchesterio; Twistą laimėjo Sharon Gailius iš Waltham ir Stan Dzierzeski iš Belmont.

Dėkinga komitetui, kuris padėjo pravesti programą sėkmingai, išrinkdami gražuoles, gražiausius rankdarbius ir šokių geriausius šokėjus, kaip Onai Ivaškienei, Elenai Valiukonienei, Henrikui Čepui, Mykolui Drungai ir inž. Klaudiui Šakeniui. Taipgi dėkojam Gediminui Ivaškai už jo pagelbą šokių kontestuose. Dėkojam biznieriam už sudovanotas dovanas piknikui, So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijai ir Ketvirčio brangenybių krautuvei. Vertos padėkos šeimininkės, kurios iškepė ir atvežė į pikniką visokių skanumynų, ypač pikniko šeimininkei Monikai Plevokienei ir jos pagelbininkėm, taipgi Vytautui Jurgėlai ir jo pagelbininkėm, visiem, kurie dirbo, kad piknikas sėkmingai praeitų. Dėkojam ir visiem, kurie pirko ir pardavinėjo laim. tiketus. Specialiai dėkojam visiem atsilankiusiems į šių 46-tųjų sukaktuvių pikniką.

Steponas ir Valentina Minkai

Lietuvos atsiminimai

★

Radijo Valanda jau 39 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet iš WEVD Stoties New Yorke 1330 kil., AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS

234 Sunlit Drive

Watchung, N. J. 07060

TEL. — 753-5636 (201)

LIK SVEIKAS

Raisa URBONIENĖ atlieka pramogines dainas, kurias sukūrė kompozitorius B. GORBULSKIS.

Garso režisorius Paulius Jasiukonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hollywood, California.

Kaina su persiuntimu $8.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

PAŽINKIME MAŽĄJĄ LIETUVĄ

(JOS 4000 METŲ ISTORIJĄ)

Prof. dr. Povilo Kušnerio studija apie Mažąją Lietuvą: "Pietryčių Pabaltijo etninė praeitis", išleista Sovietų Mokslo Akademijos. Vertė A. Tenisonas. Gausiai iliustruota su keleta žemėlapių. Istoriko Sauliaus Girniaus plati anglų kalba santrauka (Summary). 224 psl. kietais viršeliais. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Išleido: Liet. Mišikininkų Sąjunga Išeiv. Kaina su persiuntimu $10.90. Iš. gyv. primoka 50 centų (taksų). Užsakymus siųsti: "DRAUGAS", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

— **Mačiau, kaip jo žmoną** mažas, plačiaveidis enkavedistas **stūmė** šautuvo buože, kai ši negalėjo įlipti į prekinį vagoną. **Mačiau ir tuos vaikų veidus pro** pinučiais užpintą vagono langutį, maldaujančiai šaukiančius: "Vandens... vandens... nors kiek vandens..."

Darbininkai, ūkininkai, valdininkai, mokytojai, daktarai, nuogais durtuvais atvaryti, po 35-45 į vieną vagoną sugrūsti, negalėjo paprašyti ir vandens. Enkavedistai už mažiausią prašymą ar judesį mušdavo buožėmis. Vidurvasario kaitroje, uždaryti užkaltuose vagonuose, žmonės dejavo širdį draskančiu dejavimu. O visoje Lietuvoje tokių vagonų tūkstančiai.

Liudas Dovydėnas (iš Mes valdysim pasaulį)

Dipl. agronomui

A. † A. JURGIUI BAUBLIUI

mirus,

jo žmonai ELENAI, dukteriai RŪTAI, žentui ir broliams Europoje reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Birutė ir Povilas Čečkai

Dešimts Metų Mirties Sukaktis

A. A.

PRELATAS ANTANAS MARTINKUS

Jau suėjo dešimts metų, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą prelatą. Jo netekome 1970 metais, rugsėjo 5-tą dieną.

Minint mirties sukaktį, už jo sielą bus atlaikytos šv. Mišios šiose parapijų bažnyčiose:

Šv. Kryžiaus, Town of Lake, Šv. Jurgio Bridgeporte, Šv. Kazimiero, Chicago Heights, Dievo Apvaizdos, 18th St., Šv. Baltramiejaus, Waukegane ir Our Lady of Victory, Chicagoje.

Koplyčiose: Šv. Kazimiero Seserų, Šv. Kryžiaus ligoninėje ir Šv. Šeimos Viloje, Lemont, Illinois.

Maloniai prašau visus, a. a. Prelato Antano Martinkaus draugus, pažįstamus, buvusius parapijiečius — pasimelsti už jo sielą.

KUN. JONAS A. KUZINSKAS,
Our lady of Victory parap. klebonas

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

PIRMAS AR ANTRAS SĄRAŠAS KNYGŲ — TAI PUIKI IR NEBRANGI DOVANA BET KURIA PROGA

Užsakydami ar pirkdami visas kartu žemiau išvardintas knygas mokate tik $10.00 ir $2.00 už persiuntimą. Normali knygų vertė $30.00.

Siuntinys No. 1

ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 460 psl.

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 480 pusl.

VYSK. P. P. BŪČIO ATSIMINIMAI. Surašė prof. Z. Ivinskis. Redagavo J. Vaišnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos. 580 pusl.

PIRMASIS RŪPESTIS. Jurgis Jankus. Veinio baia, Žmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 pusl.

DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgsnis į mūsų laikotarpio žaizdas ir skaudulius. 187 pusl.

BRĖKŠMĖS NAŠTA. Jurgis Gliauda. Romanas. 364 pusl.

Siuntinys No. 2

Knygų originali kaina $25.00. Pardavimo kaina su persiuntimu taip pat $12.00.

LIETUVIŠKOS PASAKOS. Sudarė dr. Jonas Balys. 230 pusl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI I d. F. M. Dostojevskis. 265 pusl.

PAŽEMINTIEJI IR NUSKRIAUSTIEJI II d. F. M. Dostojevskis. 290 pusl.

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 pusl.

PRAGARO VYRESNYSIS. Vytautas Volertas. Premijuotas romanas. 273 pusl.

SŪNUS PALAIDŪNAS. Fulton J. Sheen. 174 pusl.

AIDAI IR ŠEŠĖLIAI. Vacys Kavaliūnas. Premijuotas romanas. 234 pusl.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinojaus gyventojai dar prideda prideda 50 ct. valstijos mokesčio.

Mielam broliui

A. † A.

SAULIUI ZAUNIUI mirus,

Dr. AUGUSTAI ZAUNIUTEI-ŠAULIENEI ir jos šeimai reiškiame gilią užuojautą ir kartu su ja liūdime.

Birutė ir Povilas Čečkai

Mielai

A. † A. ONAI ŽELVIENEI mirus,

sūnų RAYMONDĄ, marčią MĖTĄ, seserį MARIJĄ PAUGIENĘ, sūnėnus ALGIRDĄ ir KAZĮ su šeimomis, dukteriečią GENEVIEVE HARUCH su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

JOKŪBAS GRAŽYS su ŠEIMA
ERNESTINA GRAŽIENĖ

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **Prof. dr. A. Kabaila** su žmona iš Australijos yra atvykę į JAV, kur prof. Kabaila savo universiteto atsiųstas susipažinti su problemomis, iškylančiomis šiame krašte, kad paskui jų sprendimą galėtų pritaikyti Australijoje. Šiuo metu Kabaila yra Houstone, Tex. Už poros savaičių žada atvykti į Chicagą ir tikisi čia susitikti savo studijų kolegas ir draugus.

× **"Draugo" rudeninių banketu,** kuris bus rugsėjo 14 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje, susidomėjimas yra gana didelis. Daugelis net iš toliau užsisako bilietus arba stalus ir žada dalyvauti bankete, skirtame sustiprinti savos spaudos leidimo reikalus. Banketą rengia Lietuvių Katalikų spaudos draugijos parengimų komitetas, susikvietęs gana plačią specialią komisiją rūpintis pačiu renginiu.

× **Patikslinimas.** "Draugo", rugpiūčio 30 d. laidoje 6 psl. po nuotrauka klaidingai surašytos pavardės. Turi būti: Danutė Pajedaitė, Danutė Bosienė ir Jurgis Bosas. Už klaidą atsiprašome.

× **"Draugui paremti** siųsdami bilietų šakneles, pridėjo 15 dol. auką:

J. Žilionis, Clarendon Hills, Ill., ir po 10 dol.
E. Zatorskis, Windsor, Canada,
S. Beliuga, Detroit, Mich.,
R. Kronas, Clarendon Hills, Ill., ir 8 dol.
Pranas Gluosnys, Calgary, Alberta. Visiems nuoširdžiai dėkojame.

× **Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų** mokslo metai prasidės rugsėjo 6 d., McKay mokykloje, 6901 S. Fairfield Ave., neįprasta tvarka. Registracija ir knygų pirkimas: 9—10 val. ryto; pamokos prasideda 10 val. ryto. Mokyklų vedėjas ir direktorius yra Julius Širka. Tėvų komitetas pasiskirstė pareigomis sekančiai: Alė Steponavičienė — pirmininkė, Antanas Jarūnas — iždininkas, Birutė Pabedinskienė — iždininko padėjėja, Milda Jakštienė — sekretorė, Raminta Marchertienė — parengimų vadovė, Irena Adickienė ir Rima Bankienė — parengimų vadovės padėjėjos, Edvardas Eringis — ūkio reikalų vedėjas, Aleksas Pocius — parengimų ir ūkio reikalų padėjėjas, ir Jokūbas Gražys — vicepirmininkas ir spaudos atstovas. (pr.).

× **"DAINAVOS"** ansamblio statomo veikalo "ČIČINSKAS" spektakliams lapkričio 8 ir 9 dienomis bilietus jau galima įsigyti Gifts International (ponų Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71 **St., tel. 471-1424.** Taipogi bilietus galima užsisakyti ir paštu tuo pačiu adresu. (pr.)

× **Neprigirdintiems** — Nemokamai klausa patikrinama **penktadieniais nuo 10 v. r. iki 4 val. popiet, adr.: 3042 W 63 St., Chicago, Ill. Tel. 776-3189.** Parduodomi ir taisomi visų firmų klausos aparatai. Baterijos už pusę kainos. Zenith firmos ausiniai aparatai. **Robert Stensland & Associates, 950 Lake St., Oak Park, Ill. Atdara tik pirmad., ketvirtad. ir šeštad. Tel. 848-7125. (sk.)**

× **Terros prekyba** uždaroma š. m. spalio pradžioje. Šiuo metu parduotuvėje vyksta galutinis prekių išpardavimas, labai nupigintomis kainomis. Asmenys, norį pasinaudoti išpardavimu prašomi paskubėti, nes pasirinkimas mažėja kasdien. **Terra, 3237 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 434-4660.** (sk.)

× **Lietuvių Opera** savo dvidešimt penkerių metų sezone stato Amilcare Ponchielli operą "I Lituani", kuri yra sukurta iš prologo ir 3 veiksmų. Operos libretas yra parašytas pagal Adomo Mickevičiaus "Konradą Valendorą" ir giliai patriotinis, vaizduojąs lietuvių kovas su kryžiuočiais. Šio penktadienio vakarą Operos choras jau pradeda repetuoti šią operą Jaunimo centre. Kviečiami ir nauji choristai jungtis į Operos chorą.

× **Grandies ansamblio** narių registracija pravedama kiekvienų darbo metų pradžioje įvyks š. m. rugsėjo 4 d., ketvirtadienį, 7 val. vak. Jaunimo centre. Tą dieną bus priimami ir nauji šokėjai.

× **Šią savaitę ar šį savaitgalį** prasideda registracija į lituanistines mokyklas — nuolatines ar šeštadienines. Prašomi tėvai atkreipti dėmesį ir nepraleisti geros progos išmokyti savo vaikus gimtosios kalbos. Kiekviena mokykla skelbiasi ir savo valandas, kada ir kur reikia vaikus registruoti. Tuo reikalu JAV LB krašto valdybos pirmininkas V. Kutkus ir Švietimo tarybos pirmininkas J. Kavaliūnas išleido aplinkraštį apylinkėms, kaip reiktų sutelkti daugiau mokinių į lituanistines mokyklas.

× **Mieli tautiečiai!** Gera proga tapti L. Fondo nariais ir būti antro milijono užbaigtuvių liudininkais dar šį rudenį. Paaukoję vos 100 dolerių, tapsite nariais ir būsite įamžinti L. Fondo Vardyne. Aukas siųsti **L. Fondo** raštinėn **—2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.** (pr.).

× **Margučio koncertas** rengiamas rugsėjo 28 dieną, 4 val. p. p. Jaunimo centre. Programą atliks solistai **N. Linkevičiūtė ir V. Paulionis.** Bilietai Vaznelių prekyboje ir Margutyje. (pr.).

× **Optical studio,** 2437½ W. Lithuanian Plaza Court, dėl susidėjusių aplinkybių bus uždaryta šeštadienį, rugsėjo 6 dieną. (sk.).

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Lietuvos Vyčių St. Petersburg, Fla.,** kuopa Nr. 147 praneša, kad Šiluvos koplyčioje, Washington, D. C., rugsėjo 7 d. penki lietuviai kunigai atnašaus Šv. Mišias ir bus šventinama Lietuvos trispalvė vėliava. Rugsėjo 8 d., vyčių veikėjos Viktorijos Jacobson pastangomis Floridos valstijos seimelio reprezentaciniuose rūmuose bus išstatyta Lietuvos trispalvė vėliava. Kviečiami visi lietuviai dalyvauti.

— *Vytautas Banaitis,* jauniausias Saliamono Banaičio, Lietuvos nepriklausomybės akto signataro, sūnus, mirė Lietuvoje liepos 16. Jis buvo teisininkas. Paliko žmoną Jadvygą ir daug giminių Amerikoje ir Australijoje.

— *Prof. Kazimiero Būgos 100 metų gimimo sukaktis* bus paminėta spalio 12. Paskaitą apie šį žymų kalbininką skaitys prof. dr. Antanas Klimas iš Rochesterio. Minėjimą rengia Liet. Kat. mokslo akademijos New Yorko židinys.

× **Algimanto Kezio** nuotraukų parodos proga išleistas katalogas **"Trees"**, kuriam įžangą parašė žinomas Chicagos meno kritikas Donald J. Anderson. Paroda atidaroma šį penktadienį, rugsėjo 5 d., "Galerijoje".

× **"Draugo" rugpiūčio 30 d.** laidoje, 4 **psl.** po paveikslu buvo klaidingai surinkta paraštė. Turėjo būti: **Dail. Arvydas Algminas.** Rašinio autorių ir paveikslo savininką už klaidą atsiprašome.

× **Marija Senferienė,** Toronto, Canada, siųsdama 5 dol. auką už bilietus, rašo: "Draugu esu patenkinta ir atrodo, kad mūsų pašto patarnavimas šiek tiek pagerėjo, bet dar toli iki normalaus veikimo". Ačiū.

CHICAGOS ŽINIOS

LIGONĖS NAUJAGIMĖ

Inkstais serganti, kraujo valymui turinti naudoti specialią mašiną, Janet Gemgnani, 25 m., gyvenanti Chicagos šiaurėje, susilaukė sūnelio. Medicinos istorijoje žinomi tik 13 gimimų taip sergančioms moterims.

LIEPSNOS SUNAIKINO

Baldų ir kitų namų reikmenų krautuvė — Mannheim Furniture, 650 N. Pulaski, Chicagoje, pirmadienį buvo gaisro sunaikinta. Nuostolių — apie 3 milijonai. Savininkas Mort Pozen paskyrė 10,000 dol. tam, kas padės surasti ir nuteisti padegėją, nes gaisras kilo sprogus bombai ir padegus.

SPROGIMAS RESTORANE

Du sprogimai sugriovė Smugglers restoraną, 166 E. Grand St., Chicagoje. Restoranas buvo uždarytas savaitgaliui ir sekmadienio nakties sprogimas nebuvo pavojingas gyvybėms. Nustatyta, kad sprogimas įvyko dėl padegimo.

SUMAŽĖJO CHICAGA

Gyventojų surašymas atskleidė, kad per paskutinį dešimtmetį Chicaga prarado 644,072 žmones ir tapo trečiu savo didumu miestu JAV-se, turėtą antrą vietą užleisdamas Los Angeles miestui. Dabar Chicagoje gyvena 2,725,295 žmonės.

DEGĖ VIEŠBUTIS

Rogers Parke, Chicagos priemiesty, sekmadienį degė Devon viešbutis. Nuostolių apie 100,000 dol. 85 gyventojai turėjo pabėgti. Spėjama, kad padegė išmesti iš viešbučio gyventojai.

MIRTIS MIEGANT ANT AUTOMOBILIO

Gerokai baliavojęs Raul Amaro, 26 m., Chicago Heights priemiesty miegojo šeštadienio naktį ant savo brolio automobilio priekio. Jis buvo keletą kartų peršautas į galvą ir sprandą. Mirė nuvežtas į Šv. Jokūbo ligoninę. Palicija tiria, ar jo mirtis neturėjo ryšio su gindčais tavernoje.

GUBERNATORIAI IR GRŪDAI

Vidurvakarių gubernatoriai, susirinkę posėdžio į Chicagą, nutarė, kad reikia nutraukti suvaržymus grūdų išvežimui į Sovietų Sąjungą. Toks draudimas esąs neveiksmingas, numušęs grūdų kainas, mokesčių mokėtojams nešąs bilijoninius nuostolius.

MAŽIAU PRIEMIESČIUOSE

Mažėjant gimimams ir sumažėjus kėlimuisi į priemiesčius, per šių metų surašinėjimą 107-se Chicagos priemiesčiuose rasta mažiau gyventojų.

MOTINA ATSIŠAUKĖ

Motina pamestinukės, kuri buvo rasta prie Glencoe priemiesčio sinagogos, atsišaukė. Tai Marcelė Magallanez, 20 m. Ji pasipasakojo, kad, būdama netekėjusi, savo sunkumą slėpė nuo motinos ir sesers, vis dirbo užkandinėje 1185 Sheridan Rd., Glencoe, iki paskutinės minutės. Nubėgusi į prausykla pati viena susilaukė mergaitės, ir, ją palikusi prie sinagogos, nuo 3 v. p.p. dirbo iki vidurnakčio, tikėdama, kad kokia gera šeima mergaitę išaugins. Rastinukė buvo atiduota katalikų labdarai. Iš čia ją buvo paėmusi auginti viena šeima.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VASAROS STEBUKLAS

Vieną dieną, 1979 m. birželio 19, kai mokslo metai pasibaigė, aš išėjau į lauką žaisti su draugė Birute ir jos šuniuku. Staiga jos šuo pradėjo garsiai loti, o jam pritarė kaimyno šuo. Dangaus spalvos pradėjo keistis į geltoną, o paskui į raudoną. Mes pažvelgėme į padangę ir pamatėme besileidžiantį į mano kiemą spalvotą ratą. Mes labai išsigandome ir nubėgome į namus. Nieko namuose nebuvo, tai dar labiau pradėjome bijoti.

Žiūrėdamos pro langą, matėme tą spalvotą ratą. Jis dabar stovėjo vietoje. Mes vėl nusprendėme eiti į lauką. Kai tik mudvi išėjome į lauką, spalvotasis ratas staiga pradingo, ir abu šuniukai nustojo loti. Mes pasižiūrėjome viena į kitą ir pradėjome garsiai juoktis. Pačios nenorėjome tikėti tuo, ką buvome mačiusios. Niekuomet niekam to savo regėjimo nepasakojome, nes vis tiek mumis netikėtų, nors tai buvo tiesa.

Rasa Runtinaitė, V kl.
K. Donelaičio lit. m-la

KELIONĖ Į KALIFORNIJĄ

Pereitą vasarą aš su savo tėveliais skridome į Kaliforniją. Mes nusileidom Los Angeles mieste. Nuo aerodromo važiavome į mano dėdės namus. Iš tenai mes važiavome į "Universal Studios", kur mes matėme labai įdomių dalykų. Matėme filmų ir sutikome įvairių charakterių. Pabuvę Los Angeles, važiavome į pietus — San Diego miestą. Ten man teko matyti gražų zoologijos sodą. Net buvome perėję į Meksiką — Tijuanę miestelį. Žmonės tenai atrodė neturtingi ir vaikai bėginėjo basi. Vėl grįžęs į San Diego, aš jaučiausi gerai, nes mes gyvename Amerikoje. Iš San Diego grįžome į Los Angeles, kur praleidome savaitgalį. Po to, vykome į San Francisco per du labai įdomius parkus: Sequoia ir Yosemite. Sequoia turėjo daug senų ir storų medžių, o Yosemite buvo daug uolų. San Francisco man buvo labai įdomu: tenai mes matėme "China Town" ir "Japanese Gardaros" Mes tenai buvome tris dienas. Grįžome į L. A. "Big Sur" pakrante, o iš ten namo.

Tomas Vaitys,
Dariaus Girėno lit. m-los
5 sk. mokinys

SKIRTUMAS TARP LIETUVOS IR AMERIKOS GYVENIMO

Žmonės Lietuvoje nežiūri televizijos ir neišleidžia be reikalo pinigų krautuvėse. Amerikoje žmonės beveik kaip robotai, jie nežino kodėl ir kam gyvena. Visas gyvenimas sukasi apie pinigus.

Lietuviai Lietuvoje yra kitokie. Jų gyvenimas yra kartu su Dievu. Jie žino, kad tikras gyvenimas yra sunkus. Lietuviai žino kas jiems laisvė, nes jos neturi. Lietuva reiškia meilė, žmonių vargai ir gyvenimas su Dievu. Aš norėčiau gyventi Lietuvoje.

Rima Jankutė,
Detroito "Žiburio" lit. m-los mokinė, "Žiburio spinduliai".

DIEVAS DAVĖ PASAULĮ

Mūsų pasaulis yra labai gražus. Mūsų pasaulyje yra labai daug dalykų, kaip medžių, gėlių, augalų, žolių, ežerų, namų, gyvulių, žmonių ir labai daug ki tokių dalykų. Yra žiema, vasara, pavasaris ir ruduo. Visi šitie laikai yra labai gražūs. Yra miestai, sostinės, kur yra prezidentų, karalių, karalaičių, gerų ir negerų žmonių. Man labai patinka mūsų pasaulis, nes čia yra visko, ko mums reikia. Dievas mums davė pasaulį ir viską kas jame yra. Man labai patinka mūsų pasaulis.

Monika Galiutė,
Toronto Maironio lit. mokyklos mokinė, Kanada,
"Mūsų pasaulis"

Kiekvienais metais rugsėjo mėn. 8 d. prisimename Vytauto Didžiojo vainikavimosi Lietuvos karaliumi pastangas. Toji diena laikoma tautos švente.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Seno vilko neapgausi.

Senas vilkas uodegos į aketį (skylė užšalusio vandens lede) nekiša.

Liga nežiūri į akis.

Liga raita atjoja, pėsčia atstoja (išeina).

Laukiniai karveliai, pargrįžę anksti pavasarį, kalbasi. Vienas išalkęs skundžiasi antrajam: "Mirsiu, bra, nebūsiu, mirsiu, bra, nebūsiu". Antrasis guodžia pirmąjį: "Nemirk, gra, būūū, nemirk, bra, būūūk! Ateis vyrams durnybės, barstys grūdus po laukus — bus man ir tau, buus, buus..."

Pasakyk greitai: "Gervė gyrūnė gyrėsi gerą girą girioje gėrusi".

VĖJAS

Ar tu girdi
Kaip švilpia vėjas?
Ar tu žinai tą dainą?
Jis lanksto medį,
Velia plaukus
Ir man į ausį sako:
Pavasaris ateina!
Balutėj taškosi du žvirbilai,
Lyg du vaikai išdykę.
Prie lango krūmai
Lietuj nusiprausę,
Jau velkasi žaliom suknytėm.

Krisytė Merkytė,
Detroito "Žiburio" lit. m-los mokinė, "Skambutis"

Žmogus, kuris kalbėdamas vis sako "rodos" taip pajuokiamas: "Rodos, rodos, tik neišlenda".

Apie Ignaliną gyvatės įkandimą taip burdavo: "Reikiau spiaudyti į krosnies kampą ir sakyti tris kartus: saule saule, upe upe, eik tu, gyvate, skradžiai žemė (pranyk, pražūk).

Kūdikiui reikia padėti ant stalo pinigą ir duoną. Jei jis griebs pinigą — bus turtingas, jei duoną — visada bus sotus (Salakas).

BAIDYKLĖ

Smarkiai plakančia širdim ir plyštančiais plaučiais Visgaudas pagaliau pasiekė upelį. Staiga sustojo. Siaubo iškreiptu veidu vėl išgirdo jį persekiojančius garsus. Tik šį sykį jie aiškiai sklido iš anapus upelio. Staiga iš už medžio išlindo biaurė baidyklė. Ant jos veido matėsi kraujo, o tarp ilčių — mėsos.

Visgaudas pasileido bėgti per mišką. Pagaliau pamatė trobą. Įbėgęs užrakino duris ir užstūmė jas. Pasiėmęs šautuvą laukė.

Staiga baidyklė išlaužė stogą. Visgaudas šovė, bet nepataikė. Norėjo išbėgti, bet baidyklė pagavo jį. Ji ruošėsi Visgaudą suėsti. Visgaudas stvėrė už strėlės ir baidyklę nudūrė. Paleidusi Visgaudą iš nagų, ji sugriuvo ant grindų.

Visgaudas kuo greičiau mašina išvažiavo į artimiausia aeruostą ir įsėdęs į lėktuvą skrido namo. Skrisdamas virš to miško, kur taip neseniai buvo pergyvenęs tokį siaubą, Visgaudas žvilgterėjo pro langą žemyn. Jo širdis sustojo plakusi.

Tarp medžių viršūnių aiškiai matėsi į mišką grįžtanti baidyklė.

Algis Petronis,
5-tos kl. mokinys, Bostono lit. m-la, "Švilpukas"

MAN NEPATINKA RAŠINIAI

Aštuntame skyriuje kiekvieną dieną mes ką nors naujo darome. Vieną dieną gramatika: asmenavimas, linksniavimas ir t. t. Kitą dieną sakinius lentoje rašome, pabraukiam žodžius ir ką nors su jais padarom. Nėra labai lengva. Kartais rašome diktantą arba tik knygą skaitome. Mes penktadieniais, o kartais ketvirtadieniais mokomės geografijos arba istorijos. Man patinka geografija, nes sužinai apie kraštą, kuriame tėveliai gimė. Mokytoja kartais pakalba apie Kroniką ir apie žmones, kurie nori pabėgti nuo komunistų.

Man labai nepatinka, kai turime rašto darbus arba egzaminus, nes jie labai sunkūs.

Laura Pankaitė,
Marquette Parko lit. m-los 8 sk. mokinė

VASARA

Man patinka vasara. Aš galiu eiti į lauką ir žaisti. Galiu eiti pas Dianą pažaisti. Man patinka gėlės mano darželyje, taip pat medžiai ir žolė.

Nika Trumpjonaitė, 3 sk.

MANO ŽUVIS

Mano žuvis yra labai didelė. Ji yra geltonos, rudos ir mėlynos spalvos. Ji gali šokti vandenyje, nes ji turi didelį akvariumą.

Andrius Strimaitis, 3 sk.

MANO ŠUO

Mano šuo yra labai didelis. Jis labai nori žaisti su sviediniu. "Negalima žaisti!" — aš jam sakau ir jis pradeda verkti. Jis mane supranta.

Vytautas Kasniūnas, 3 sk.

MANO VELYKOS

Velykų švenčių metu daug žmonių atvažiavo pas mus. Mama pagamino daug skanių valgių. Buvo linksma diena. Visi mušė margučius ir valgė kumpį. Paskui mes šokome. Velykos yra labai linksma šventė. Ar jūs žinote kodėl? Velykos — Kristaus Prisikėlimo šventė.

Viktorija Ramonytė, 3 sk.

Visi Lemonto "Maironio" lit. m-los mokiniai. "Gintaro šalis".

— Maži uodai įkyriausi.

Kinų priežodis

Berlyno vyskupų konferencija

Naujojo Berlyno vyskupo Meisner įžengimo į pareigas proga buvo sušaukta Berlyno vyskupų konferencija. Jos metu naujuoju konferencijos pirmininku, vietoje mirusio kardinolo Bengsch, buvo išrinktas Dresdeno-Meiseno vyskupas Gerhard Schaffran, o vicepirmininku vyskupas Meisner. Berlyno vyskupų konferencijai priklauso visi Rytų Vokietijos vyskupai.

Seniausia vyskupija

Nitros vyskupija Slovakijoje, kuri yra seniausia šio krašto vyskupija, atžymėjo savo įkūrimo tūkstančio ir šimto metų sukaktį. Ta proga visose Slovakijos bažnyčiose buvo perskaitytas Nitros vyskupo Jan Pasztor ganytojinis laiškas, kuriame primenama, jog karaliaus Svatopluko rūpesčiu Nitros vyskupija 880 metais buvo įsteigta popiežiaus Jono VII, kuris Romoje taip pat konsekravo pirmąjį Nitros vyskupą.

Krikščionybės istorija Lenkijoj

Popiežių Joną Paulių II aplankė Liublino katalikų universiteto Lenkijoje docentai drauge su italų ir prancūzų mokslininkų, bendradarbiavusių monumentalaus veikalo — Krikščionybės istorijos Lenkijoje — parengime. Mokslininkai įteikė popiežiui šio veikalo vieną egzempliorių. Šv. Tėvas šia proga išreiškė viltį, kad šis svarbus darbas padės geriau pažinti nepamainomą katalikybės vaidmenį lenkų tautos istorijoje ir padės geros valios skaitytojams įsitikinti, jog katalikybės vaidmuo yra nepapras tai svarbus bendruomenėje, kuri tikrai rūpinasi pilnutine žmogaus gerove. Krikščionybės istorija yra ne kas kita, kaip žmogaus išganymo vyksmo istorija.

— Nėra didesnės klaidos, kaip nepakankamai įvertinti priešą. **Kinų priežodis**